

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XX. letnik.

V Ljubljani, julija 1903.

VII. zvezek.

Peta nedelja po Binkoštih.

1. Psovanje in zabavljanje.

Kdor svojemu bratu pravi: raka! bo
kriv zbora Mat. 5, 22.

Ako ne bo obilnejša vaša pravica, kakor pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Tako je rekel Jezus svojim poslušalcem, ko jih je na gori učil. Razločeval je s temi besedami pravico v stari zavezi, katero so imeli Judje, od pravice v novi zavezi, katero morajo imeti kristjani. Pravi pa, da pravičnost kristjanov mora biti večja in obilnejša, nego je bila pravičnost Judov in farizejev; ako pa ne bo večja, tako govori, ne pojdete v nebeško kraljestvo. — To dokaže Jezus z nekaterimi zgledi. V stari zavezi je veljalo: *Ne ubijaj! Kdor pa ubija, je sodbe kriv.* V novi zavezi pa Bog več tirja od kristjanov. *Jaš pa vam pravim*, tako govori, *kdor se jezi nad svojim bratom, je kriv sodbe*, t. j. da se obsodi in ga zadene kazen. *Kdor pa svojemu bratu pravi: Raka!* t. j. kdor svojega bližnjega zmerja in mu priimke daje, *je kriv zbora*, da ga obsodi veliki zbor v kazen. *Kdor pa pravi svojemu bližnjemu: norec!* ta je *kriv peklenškega ognja*; t. j. za tako psovko, kakor je „norec“ ali še za večjo, zasluži, da ga Bog sam obsodi in zavrže v večni ogenj.

Ta nauk božjega učenika, predragi v Kristusu, si morajo vsi kristjani prav dobro k srcu vzeti. Je namreč veliko takih ljudi, ki mislijo sami o sebi, da so prav dobri, zvesti kristjani, ker vsaj nekatere božje zapovedi spolnujejo, a Jezus sam, on, ki bo enkrat sodnik nas vseh, drugače sodi o njih; on bi jim zaklical: Ni zadosti to, kar storite vi v mojo čast; vaša krščanska pravičnost

mora biti obilnejša in večja nego pismarjev in farizejev, sicer bote tudi vi vredni obsodbe, vredni večnega ognja.

Ker Jezus v današnjem evangeliju kaže, kako pregrešno je bližnjemu dajati priimke in psovke, hočem vam tudi jaz o tem govoriti. Povedal vam bom, da komu priimke in psovke dajati je 1. pregrešno samo na sebi, 2. nevarno in škodljivo, ker iz takega govorjenja nastane nemir in sovraštvo.

I. V današnjem sv. evangeliju navaja Kristus le dve psovki ali zabavljici: raka in norec. To je omenil le kot zgled. Morda Judje v tistem času niso imeli mnogo takih psovk in jih imamo mi kristjani mnogo več. Ko bi hoteli naštetati vse tiste priimke, s katerimi se kristjani med seboj zmerjajo in dražijo, bilo bi jih cela dolga vrsta; eden priimek je grši nego drugi, saj nekateri kristjani, ki se radi prepirajo z drugimi ljudmi, jih znajo brez konca in kraja. Priimek „Raka!“ — katerega je Kristus sam omenil, pomeni po naše toliko, kakor nič vreden človek; norec pa pomeni človeka, ki noče ali ne more rabiti svoje pameti, katero mu je Bog dal, ki je torej od Boga in ljudi zapuščen in zaničevan.

Ni moja naloga, da bi vam sedaj tukaj našteval in razlagal vse priimke, kateri so med ljudmi v navadi, s katerimi se med seboj zmerjajo. Za dobre kristjane je bolje, da tega nikoli ne slišijo, za hudobne pa jih tudi ni treba naštevati, saj jih sami znajo skoro bolj nego očenaš in deset božjih zapovedi. In celo majhni otroci, ki komaj jecljajo, znajo že priimke dajati in zmerjati, čeprav še ne znajo križa narediti in očenaša moliti. Odkod to? Naučili so se tega od odraslih ljudi, morda celo od svoje lastne matere.

Tako psovanje in ometavanje s priimki je pregrešno in nedostojno, nespodobno. Vsak človek je ustvarjen po božji podobi; vsak, tudi največji grešnik, nosi še vedno na sebi to podobo, in čeprav je morebiti sedaj zaradi svojega življenja vreden vse obsodbe, vendar se utegne še enkrat spreobrniti, kakor se je spreobrn timer desni razbojnik na križu. Kako grdo je, kar se tolikokrat sliši, da si ljudje med seboj dajejo živalske in še druge grde priimke! Kdor svojega bližnjega tako zmerja, tisti posega v pravice Boga samega, ki je onega človeka ustvaril, kakor je sam hotel; zakaj s takim zmerjanjem mu hoče vzeti to, kar mu je Stvarnik sam dal.

In vendar kolikokrat se sliši tako govorjenje: zmerjanje, zaničevanje, zbadanje i. t. d. S tem se pregreše tisti, ki svojega bližnjega zato zaničujejo, ker je ubožen, ker je nizkega stanu, ker je slaboten, ker ni lepe postave. Tak greh imajo na vesti tisti, ki poštene otroke zaničujejo, ker so njih stariši nerodni in slabi. Vprašam vas, kaj neki morejo otroci za to, ako se njih oče ali mati vedeta nespodobno? Taki otroci so vredni vse časti, ker so dobri vkljub temu, da imajo na lastnih starših le slabe zglede. Vse to, predragi v Kristusu, je greh, ker je zoper ljubezen do bližnjega.

S takim govorjenjem pa se človek ne pregreši le zoper Boga in svojega bližnjega, on s tem o n e č a s t i s a m s e b e. Tisti, ki je zaničevan in s priimki ometovan, pred Bogom in pred poštenimi pametnimi ljudmi zaradi tega prav nič ne izgubi na svoji časti in veljavi. Pač pa pošteni kristjani tistega slabo sodijo, ki drugim daje priimke in jih po krivici zasmehuje. Zato je res, da tisti, kdor drugim daje priimke, jih naposled sam največ ima. Pošten kristjan gotovo ne daje priimkov, ne zaničuje človeka zaradi njegovega ubožstva, ali zaradi telesne postave, ali zaradi drugih nadlog, katere mora nositi, katerih pa gotovo on sam ni kriv. Kdor je torej vaju svojega bližnjega s priimki obkladati, tak človek daje sam sebi slabo spričevalo, kako malo prida da je. Kralj David vprašuje v 14. psalmu: *Gospod, kdo bo stanoval v tvojem šotoru ali kdo bo prebival na tvoji sveti gori?* In odgovor se glasi: *Tisti, ki živi brez madeža in dela pravico, ki svojemu bližnjemu ne stori nič šalega in ne nosi nikoli v svojih ustih psovanja zoper svojega bližnjega.*

Ni čuda, da je Bog že večkrat prav na očividni način kaznoval tiste, ki so druge zaničevali in jim priimke dajali! V sv. pismu beremo, da so nekdanj otroci zasmehovali starega pre-roka E l i z e j a in mu rekli plešec. Kar naenkrat sta prišla iz bližnjega gozda dva medveda in sta jih raztrgala dvainštirideset. (Drugi zglede: D a v i d bežeč čez potok Cedron. J o b. Oba sta voljno pretrpela zaničevanje; Bog jima je to z dobrim povrnili, njih sovražniki pa so bili osramočeni.)

II. Razen tega, da je zmerjanje, priimkovanje samo na sebi greh, je tudi silno nevarno, ker mnogo grehov, mnogo nesreče iz tega nastane. Eden pravi drugemu kak priimek, ta se razsrđi, mu priimek vrne, nastane pretep, poboj — in vse to samo zaradi enega priimka. Marsikdaj nastane sovraštvo, ki trpi leta in leta,

in sicer samo zaradi ene besede. Včasih se kakega človeka tako prime priimek, da ljudje pozabijo njegovo pravo ime in ga kličejo le po priimku. Kdo je kriv tega, ako ne tisti, ki mu je prvi dal tako napačno ime?

Zato naj vsakdo pomisli, kaj govori, da ne bo bližnjega žalil z zaničevanjem in s priimki. Vsakdo ve sam, da človeka nobena stvar bolj ne užali, nego zaničevanje. Vprašaj, kristjan, samega sebe, kako ti je pri srcu, ako ti kdo daje priimke! In če pa sam ne želiš tega, zato pa tudi drugim nikar ne stori, kar tebi ni ljubo!

Kristjan, ako pa čuješ, da si zaničevan, da te ljudje zbadajo, ne vračaj jim tega z enakim govorjenjem! Misli si sam pri sebi: Tudi Kristus je bil zasmehovan in zaničevan, tepen in zapljuvan. Še ko je visel na križu, so ga zasmehovali, pa on se ni rotil, ni jim odgovarjal z jezo. Kakor je on klical na sv. križu, kliči tudi ti v času zaničevanja: *Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo!* Pojdi mirno svojo pot po svojih opraviilih in razdraženi, jezni človek bo kmalu utihnil, osramočen po tvoji molčečnosti, kakor tudi lajajoč pes, ki te oblaja na cesti, kmalu utihne, ako vidi, da se zanj ne zмениš. Ako pa se spustiš v zmerjanje in zabavljanje, potem pa kmalu ne boš nič boljši nego je oni, ki te je prvi napadel, in boš sovraštvo le še pomnožil in utrdil. Sveti Peter opominja kristjane naravnost na zgled Jezusa (1. Petr. 2. 21. 23.): *K temu ste poklicani, ker je tudi Kristus za vas trpel in vam zapustil zgled, da mu sledite po njegovih stopinjah, kateri, ko so ga zasmehovali, ni zasmehoval, in ko je trpel, ni žugal, temveč se je izročil tistemu, kateri ga je krivično sodil.* In v današnjem listu (1. Petr. 3. 9.) beremo: *Ne povračajte hudega s hudim, ne kletve s kletvijo!*

Ako ti je kdo naredil kaj žalega, posvari ga na tihem; pa izogni se vsakemu zaničevanju in posmehovanju. Posmeh vselej le jezo napravi; pravega sadu nikoli ne obrodi. Lepa beseda pa najde lepo mesto.

Nekemu imenitnemu vojaku v visoki službi je sorodnik francoskega kralja Ludovika XVIII. odtrgal v jezi zaslužni križec s prsi in ga s tem vpričo vseh tako osramotil, da je hotel uni službo popustiti. Drugi dan pa pride kralj k njemu in mu vpričo vseh pravi: Ne smete preveč zameriti mojemu sorodniku; on vam je odtrgal nižji red, da vam morem jaz višjega sedaj pripeti. In nato mu je pripel na prsi še lepši zaslužni red. Tako se poravna po krivici vzeta čast in nezasluženo, krivično zaničevanje.

Zelo nevarno je posebno, ako starši svojim otrokom dajejo kake priimke. Otrok se vsega kmalu navadi in lahko se zgodi, da bo otrok, ko odraste, ravno s temi priimki zmerjal svoje starše, s katerimi so poprej starši njega zmerjali. Kako naj bi taka vzgoja pri otrokih kaj pomagala? Ako je otrok res neubogljiv in kazni vreden, mora se kaznovati, ne pa s psovki in priimki obmetati. Ako so starši tako neprevidni, s tem pohujšujejo svoje lastne otroke in sami sebe in celo družino spravljajo v slabo ime.

Da pa se ne bodo slišali taki priimki med kristjani, treba je, da se spominjajo besed Jezusovih: *Ljubite se med seboj; iz tega bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako se ljubite med seboj.* In sv. Pavel pravi (Gal. 5. 15): *Če pa se bote med seboj grisli in šrli, potem pasite, da drug drugega ne sneste!* Kjer se ljudje ljubijo med seboj, tam ni slišati zabavljanja in primkovanja, tam živé mirno in zadovoljno skupaj. Zato si vtisnite v srce besede sv. Petra v današnjem listu (cap. 3. 8. 10.): *Predragi, bodite vsi ene misli, usmiljeni, bratoljubni, milosrčni, krotki, ponižni... Zakaj kdor hoče življenje ljubiti in videti dobre dni, naj zdrži svoj jezik od hudega in njegova usta naj ne govoré nič hudobnega. Amen.* † J. Benkovič.

2. Poboji.

Ako kdo iz sovraštva človeka pahne ali zalezovaje kaj vanj vrže, ali ga, ker je bil njegov sovražnik, z roko udari, da uni umrje, je on, ki ga je udaril, kriv uboja. IV. Mojz. 35, 20.

Naš božji Zveličar pravi v današnjem sv. evangeliju: *Kdor se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe, kdor reče svojemu bratu: raka, bo kriv zbora; kdor pa reče: norec, bo kriv peklenškega ognja.* Slišimo pa še o hujših pregrehah in treba je tudi o teh govoriti. V nekem kraju se je na velikonočni pondeljek dogodil zaradi trenutnega razburjenja uboj, nad katerim se je zgrozila vsa župnija. Vsi udeleženi pri poboju so bili strogo kaznovani; 18 let težke ječe so dobili za trenutno dejanje komaj ene minute! Iz tega lahko sklepate, kako velik je bil greh tudi pred Bogom, in kako bo enkrat večni Sodnik sodil take prepeče in pobijače, ki se nočejo poboljšati.

Jaz vem, da želite, vi poslušalci, da bi se tako žalostne reči med nami nikdar ne pripetile, to želim tudi jaz, to želi neskončno sveti Bog v nebesih, kateremu so pretepi in uboji gnjusoba.

Zato hočemo danes tukaj mirno prevdarjati:

I. Kakošen greh so pretepi in poboji;

II. Zakaj je toliko pretefov in ubojev.²⁹⁾

I. Da sta uboj in umor greha zoper peto božjo zapoved, to vemo, vsaj Bog je kratko prepovedal: *ne ubijaj!* Katekizem pravi, da peta božja zapoved prepoveduje „škodovati sebi ali bližnjemu na duši in na telesu.“ In na nadaljnje vprašanje: Kdo škoduje bližnjemu na telesu — odgovarja katekizem: „Bližnjemu škoduje na telesu, kdor ga po krivici umori ali rani, ali ga želi in trdo ž njim ravna ter mu s tem krajša življenje.“ —

Torej: u m o r i . . . če mu vedoma, prostovoljno in z namenom vzame življenje, bodisi, da ga ubije, zakolje, vstreli, zastrupi.

Ravno isto velja tudi, če se vzame življenje človeku, še predno na svet pride. O morilcu veljajo besede: *Mož krvi in goljufije se gnjusi Gospodu.* (Ps. 5, 7.) Bral sem, kako je na Dolenjskem neka spridena ženska z nožem umorila svojo taščo, in jo potem mrtvo nesla venkaj v gozd — obsodili so hudodelnico na vislice; — ako slišimo taka dejanja, se mora zgroziti človek in čuditi, da so mogoča, in zato je tem bolj umevno, da povdarja sv. pismo, da se ubijavec gnjusi Gospodu. Od umora se razločuje u b o j, če kdo koga le udari, ne da bi ga mislil ubiti, pa ga vendar morda tako hudo, tako nesrečno udari, da ga ubije. Uboj je manjši greh kakor umor. Pa če kdo zavratno napada, čakati hodi, po glavi s kolom bije, z nožem suje: je vse to prav blizu umora, če bi se kdo tudi izgovarjal, da nasprotnika ni hotel ubiti. Če ga nisi hotel ubiti, zakaj ga pa po glavi tolčeš? — V stari zavezi so bili tudi ubijavci kaznovani s smrtjo. *Če kdo koga udari s železom, in udarjeni umrje, je uboja kriv; naj tudi sam umrje. Ako kdo kamen zašene in zaleti umrje; bodi enako kaznovan. Ako bi bil kdo s lesom udarjen in bi umrl, bodi maščevan s ubijavčevo krvjo.* (IV. Mojz. 35, 16—18)

²⁹⁾ Tvarina se lahko obravnava v dveh govorih.

Zoper življenje bližnjega se tudi lahko pregreši, kdor svojo službo zanemarja, recimo: zdravniki, lekarničarji, babice, sprevodniki pri železnici, če vsled svoje malomarnosti zakrivijo kako nesrečo. Pregreši se lahko tudi tak, ki vsled nepaznosti zakrivi smrt bližnjega, recimo: če bi kdo med hišami z nabasano puško streljal, ali pa če starši majhne otroke brez varuha doma puščajo. Zoper peto božjo zapoved se pregreši tudi, kdor bližnjega žali ali trdo ž njim ravna, da mu s tem krajša življenje; tako otroci, ki svojim staršem napravljajo britkost in žalost. Tisti mladeniči, ki zakrivé kak poboj, ubijajo ob enem tudi življenje svojih očetov in svojih mater, ker jim delajo sive lase ter jim kopljejo pre-zgodnji grob. Pregrešé se pa tudi možje, ki grdo ravnaajo s svojimi ženami, pa tudi žene, ki žalijo svoje može; gospodarji, ki za dolgo časa z delom preobkladajo posle, ali jim v bolezni ne privoščijo počitka; mojstri, ki vajencem dajejo slabo hrano in slaba prenočišča.

Tako se lahko kdo pregreši v de j a n j u zoper peto božjo zapoved. To zadnje, kar smo omenili, ne spada sicer ravno k pretepom, pa spada vendar k peti božji zapovedi. Zoper to zapoved se pa greši tudi v s r c u, če kdo jezo, sovraštvo, zavist, maščevalnost zoper bližnjega kuha v svojem notranjem. Vsi uboji in umori prihajajo iz srca.

Kajn je bil tako jezen na svojega brata, da je od jeze in nevoščljivosti bled postal; in to jezo je redil v srcu, dokler ni ubil Abela. Tedaj pa se je oglasil Bog ter ga klical na zagovor: *Kri tvojega brata vpije s zemlje do mene.*

Zato se imenuje prostovoljni uboj v n e b o v p i j o č g r e h. In to po vsej pravici, ker velika je pregreha, katero stori ubijavec.

On se pregreši prvič z o p e r B o g a, ki je edini gospodar čez naše življenje. Bog nam vzame življenje, kedar je njegova volja — ubijavec pa sega v pravice božje.

Ubijavec se — drugič — najgrše pregreši z o p e r s v o j e g a b l i ž n j e g a. Če ti kdo dela škodo na polju, nimaš tega rad; če ti kdo ukrade denar, ti je hudo, a mnogo hujše je, če ti ukrade zdravje ali ti celo uropa ž i v l j e n j e. Življenje tvoje je največja, najljubša reč, katero imaš — in nad tem življenjem se pregreši pretepač in ubijavec.

Pomislimo tudi, da je Jezus rekel: *Ljubi svojega bližnjega* — oh, kako mora Jezusovo Srce gledati take uboje in pretepe, koliko žalost mu napravljajo! Vzemimo tudi, da je ubiti v stanu

smrtnega greha, kar se tako lahko zgodi pri mladih, lehkomiseljnih ljudeh, ponočnjakih, ... ki na smrt še nikoli mislili niso — kakošna večnost se mu odpre: večno pogubljenje! In kdo je tega največ kriv?

Tretjič — uboj je grozovita krivica storjena sorodnikom umorjenega, krivica, ki se ne more nikdar popraviti. Tat lahko povrne ukradeni denar, ubijavec ne more priklicati mrtvega na dan, in če bi tudi celo življenje klical ob njegovem grobu. —

Četrtrič — ubijavec provzroči grozno sramoto in žalost svojim staršem in svojim sorodnikom. Da je to res, to veste sami.*)

Petič — ubijavec zaznamuje s Kajnovim znamenjem samega sebe. Zavest krivde mu prežene iz srca mir vesti, da nikjer ne najde pokoja. Zato se sliši večkrat, da se zločinci sami objavijo sodišču, da tako z zasluženostjo kaznijo potolažijo črva, ki jih grize, in udušé glas, ki jim očita, kaj so storili. Kdor je še količkaj vreden, mora tudi čutiti sramoto, ki obstoji v tem, da ga orožniki vklejenega preganjajo, vpričo toliko ljudi sodijo in izprašujejo. O, jaz bi želel, da bi bili lahkomišeln mladeniči enkrat navzoči pri porotni sodbi, da bi videli, kaj jih čaka, ako se podajo na pot pretepa in poboja. In kako žalostna družčina je to — zaprt biti cela leta s tatovi, morivci, razuzdanci, torej z ljudmi, ki so mnogo hujši in mnogo bolj sprideni, kakor so obsojenci, ki so doma s svojimi starši in brati in sestrami skupaj živeli, med poštenimi ljudmi bivali, z drugimi farani vred k službi božji hodili, in so potem zaradi uboja zašli v tako družčino! Kako se mora vsakemu človeku tak lahkomišeln mladenič, obsojen v ječo, smiliti! On je zavrgel svoje dobro ime, svoje srečo, svojo prihodnost, tako, da se mu bo morda očitala naložena kazen še čez leta in na krajih, ko tega niti ne pričakuje. Mladeniči tukaj v cerkvi, vedite, da je vaše dobro ime mnogo več vredno kot vaše pero za klobukom; eno lahkomišeljno dejanje ljudje prizanesejo, in tudi Bog ga prizanese, če pride kesanje. Pa če se dejanja ponavljajo, izrečejo ljudje svojo sodbo, in ta obsodba: „Fant nič vreden ni“ — ta obsodba je huda! — (Pri nas je tudi mnogo mladeničev, ki so vže bili več ali manj

*) Tukaj se lahko izračuni, koliko poboji stanejo. Vsak sojenec dobi pri sodbi advokata. Koliko tisočakov gré za zagovornike! Koliko stanejo kaznjenci po kaznilnicah! Doma pa delavcev manjka.

sodno kaznovani, in nekateri mislijo: to je igrača! Jaz pa rečem: To ni igrača! Vi s svojo pametjo komaj spoznate, da take kazni glodajo na vašem dobrem imenu, dokler ga ne uničijo.)

II. Odgovoriti imamo sedaj še na drugo vprašanje: Za kaj je po nekaterih krajih toliko pretepov in pobojev? (Hudo je to, da je poštena kranjska dežela med vsemi avstrijskimi kronovinami prva v tem oziru.)

Kakor smo ravnokar slišali, grozno dejanje je uboj, grozno samo na sebi, grozno po svojih nasledkih. Izvirajo pa uboji iz surovosti, ki vlada med nekaterimi mladeniči. Ta surovost se kaže že v razbrzdanem govorjenju, na katero se včasih naleti pri mladeničih. Vse to razodeva spridena srca, ki ne poznajo nobenega strahu božjega. Če bi na Boga kaj mislili, bi tudi tacih reči ne doprinašali. Vprašati se moramo: odkod to pride?

1. Največ je kriva slaba vzgoja. Res je, da je včasih kak otrok vže zmladega zelo hudoben in razposajen — pa nazadnje tudi na slabi njivi kaj zraste, če jo dober kmet v roke dobi.

Velikrat pa nimajo otroci nobene vzgoje k dobremu morda vidijo krog sebe celo pohujšanje.

Blanka, mati francoskega kralja sv. Ludovika, je rekla svojemu majhnemu sinku: „Rada te imam; pa če bi vedela, da boš kedaj smrtno grešil, raje vidim, da takoj umrješ.“ In mati sv. Ivona je rekla večkrat svojemu sinku: „Ivo! ti moraš postati svetnik!“ In Ivo je postal svetnik. Te matere so vedele, kaj se pravi sveto ljubiti otroka, te matere so vedele, kaj Bog tirja od njih.

Ali govoré tudi vaše matere in vaši očetje zmeraj tako? Posamezni pač, pa teh ni veliko.

Mnogi menijo: zadosti je, da le fant postane pastir, da mi pomaga delati; kaznujejo in tepejo ga pač, če ne uboga, če se pa laže, nesramno vede, kaj zmakne, živino pretepa, ali pa sestro in brata pretepa, ali pa kolne, v cerkvi se slabo zadrži, če je len v šoli — za to ga ne kaznujejo. Tako je otrok kakor na polju njiva, katere nihče ne opleve: osat in plevel rasteta na nji, da se skoro ne vidi, kaj je vsejanega. Tako ni čuda, če nima otrok nobenega strahu pred grehom, tem manj, če vidi, da oče in mati kolneta, da se oče upijanijo; da starši sami tujega ne pusté pri miru, starši sami lažejo, da starši sami obrekujejo. Šest let je stara deklica, pa vže mora denar imeti za uhané, za mašné bukvice in molek pa ni denarja.

Taki starši ne dajo otroku vzgoje ne z besedo in ne z zgledom, pač pa celo velikrat potuho, posebno tedaj, kedar otroci odrastejo. Lepo se jim zdi, če zna deklica hitro plesati, fant mora imeti denar, da se v nedeljo postavi... O slepi taki očetje, in slepe take matere, ki ne veste, kaj je mladina, ki ne veste, da bo Bog enkrat vas in vaše otroke na sodbo vzel. Prav je, da imate radi otroka, vsaj je vaš, pa otroka imejte tako radi, da ne bo tolikanj videl in slišal vaše ljubezni, s katero ga milujete in božate in hvalite, ker s tem ga gotovo pokvarite.

Pa nekatere slišim reči: vsaj jih svarimo, naj bodo doma, pa me ne ubogajo. Takim, ki se tako izgovarjajo, jaz ne verjamem zmeraj. Zakaj nekateri pač povedó nekaj mehkih besedi, pa odločnosti in vstrajnosti ni nobene, ali pa si še celo v srcu mislijo: „Kaj hočem? Fant je velik, naj dela po svoje, nekaj družčine mora imeti.“ Hudi so, če vidijo tuje hčere lehkomišljno živeti, Bog ne daj pa, da bi jih kdo posvaril, kedar njihove ravno tako delajo... Sv. Pavel pravi: *Iustus meus ex fide vivit* — pravični moj iz vere živi — v taki hiši pa se kaj malo na to misli, kaj ukazujejo božje zapovedi: življenja po veri ni!

Res pa je, da so včasih sinovi skrajno svojeglavi in neubogljivi, da so svojim domačim velik križ. Taki si zapomnite svojo obsodbo, katero je zoper vas zapisalo sv. pismo: *Oko, ki saničuje svojega očeta in zasramuje svojo mater, naj krokarji ob potoku izkljujejo in mladi orli požrejo.* Zakaj naj vaše oko krokarji izkljujejo in mladi orli požrejo? Zato, ker ni vredno, da bi gledalo očeta in mater, ki sta imela z vami tolikanj skrbi in imela do vas toliko ljubezni.

V stari zavezi so take spridene, trmoglave sinove pobijali s kamenjem pri mestnih vratih; če se jih tudi sedaj več ne pobija, a Bog živi še vedno, tisti Bog, ki je otrokom ukazal poslušati stariše, in ta Bog bo gotovo najstrožje kaznoval take uporneže, ne samo na drugem, ampak tudi na tem svetu, vsaj je znan pregovor: „Kdor ne uboga, ga tepe nadloga.“

2. Drug vzrok je slaba družčina. Mlad človek silí o ljubi družčino. Blagor mladeniču, ki je dobil dobrega, poštenega prijatelja, ki je v dobrem utrjen in tudi druge le k lepim, poštenim delom napeljuje. Kdor je tacega prijatelja našel, je v resnici, kakor govori sv. pismo, z a k l a d našel. Znano je, kolik vpliv imajo posebno starejši tovariši na neizkušena mladega

fanta. S prevzetnimi boš prevzeten, s svetimi svet, nedolžen z nedolžnimi, s čistimi čist, s hudobnimi hudoben, pravijo škof Slomšek.

Žal, da fantovske družine večinoma niso dobre, marveč slabe, pregrešne.

Ljubi brat! Ko prideš med svet, dobil boš take mladeniče, ki bodo vse drugače govorili, kakor so te tvoja mati učili, ali pa kakor so ti oče povedali. Take slabe tovariše se spozna po njih govorjenju — nesramna, prevzetna je njih beseda; spozna se jih po njih noši — visoko se nosijo in povsod hočejo prvo besedo imeti, in kdor se jim ne uda, ga zasmehujejo in strahujejo; spozna se jih po njih delih, ki so pijančevanje, ponočevanje, zaničevanje vsake cerkvene pobožnosti — in pretepi. Kdor se s takimi brati, bo postal njim enak.

Zato vsak mladenič, ki hoče pošten ostati, vé, kaj ima storiti; take družine se mora izogniti.

Taki slabi tovariši so kakor garjeva ovca med zdravo čredo — le eden tak na vasi, dovolj je, da bodo tudi drugi drli za njim. Boljši fantje so navadno mirni, tihi: sprideni pa so predrzni, navadni kolovodje vseh nerodnosti, ki se vršé med mladino.

Kje moreš s popačenimi mladeniči skupaj priti — ali tam, kjer se rožni venec moli, ali pri spovednici, pri angelski mizi ali med poštenimi, veljavnimi možaki? O ne!

a) Ti jih naletiš pri ponočevanju: temna noč — to je kraljestvo pohujšanih mladeničev... In pozne nočne ure so najbolj pripravne za razgrajanje, pretepe in poboje... To je prva šola za pretepače — ponočevanje. To uči žalostna skušnja.

b) Slabe tovariše se dobi pri pijači. Kje pa pri pijači?

Najprej v gostilni. Mladenič, ki méni, da mora vsako nedeljo v gostilni biti, bo v kratkem času pijanec. Pa ne samo pijanec, ampak tudi zapravljivec, in razbrzdanec in razgrajalec. Pijan človek je kakor splašen konj, ki dirja po cesti dalje divji in neukročen, dokler ne razbije voza za seboj in še sebe po vrhu. Znan je izrek svetega Pavla: *V vinu je nečistost*. In v pregovorih poprašuje sv. pismo: *Kdo ima prepir? Kdo pade v jamo? Kdo ima rane brez vsroka? Kdo kalne oči? Ali ne oni, ki pri vinu sedé, in pridno kozarce izpivajo?* (Preg. 23, 29, 30.) Marsikateri je pameten, dokler je trezen, ko se pa upijani, je pa siten čez mero in prepirljiv, dokler ne nastane kreg in pretep.

Zato prosim tukaj tudi naše gostilničarje: ne dajajte več pijače takim, ki so že pijani in o svojem času jih spravite domu,

in če ne gredó, pa začnite sv. rožni-venec moliti. Nekje je bil gostilničar pošten, veren mož, ki je zelo na to gledal, da ni bilo kacega grdega, nečistega ali obrekljivega govorjenja, ali pa preteпов in plesov v njegovi hiši — večkrat je rekel: „Saj imam svojih grehov dosti, kaj si bom še tuje nakladal.“ Vi pa, očetje, odvracajte svoje sinove od pijančevanja, kar je največ mogoče — bodite prepričani, da bi bilo mnogo boljše, da bi vaš otrok že zdavnej umrl, kakor da ima pijanec postati. Ob velikem delu in ob velikih praznikih pa si raje dajte na dom prinesiti liter vina, pa ga spijta oče in sin doma skupno, kar bo na vse strani boljše, kakor da se fant navadi ob nedeljah v pozni noči popivati.

Ako pa to povem, moram takoj nekaj pristaviti. Dasi je pijančevanje največje gorjé za našo deželo in za vsacega posameznika, je žalostno to, da tega nočejo vsi spoznati, in spoznati ne celo nekateri očetje in gospodarji. Znano mi je, da se po posameznih vaseh, pri nekaterih gospodarjih k pijači zbirajo tudi sosednji fantje, ki tamkaj ostajajo in yčasih v pozno noč popivajo — žganje. Tako ravnanje moram odločno grajati! Jaz upam, da bo vsem dobro mislečim možem ena beseda zadostovala! To se pravi: pri naši mladini pijančevanje kar naravnost podpirati in gojiti.

c) Kje se še dobi slaba družčina? Pri kropljenju mrličev, tako imenovanem vahtanju. To je skoro neumevno, kako more smrt v hiši biti priložnost za greh, a vendar je resnično! Smrt mora človeka spominjati, da bo tudi on umrl, in vpriča mrliča, ki ravno tedaj prav posebno tvoje molitve in tvojih dobrih del potrebuje, se človek predrzne greh delati. To kaže veliko surovost! Vprašal bi tukaj mlade ljudi: zakaj pa hodite mrliča kropiti, in celo mrliče v tuje vasi in v tuje fare? Ali greste zato, da bote ranjkemu, ki je morda ali celo gotovo v vicah, s svojo molitvijo pomagali? Ali greste zato, da bote sorodnike ranjcega v njih žalosti tolažili? Mladeniči, zakaj greste? Dekleta, čemu silite, da greste mrliča kropiti? Ali vas vleče tje pobožnost? Fantje, dekleta, odgovorite!

Kaj ne mladenči: tam je žganje, tam so dekleta, zato gremo. Pa ta in ta bo prišel, na katerega sem vže zdavno jezen; ta mi je pero s klobuka snel, tam pri mrliču ga bom vže dobil, zunaj ga počakam, pa mu vrnem! — O groza! Za take reči hočeš ti kropljenje mrličev zlorabiti! Morda imaš ti tudi kako znanje s kako deklino, tam, po noči prideta lahko skupaj O, kako malo

dostojno je, če se ženski spol, še posebno mlade deklice, po noči potikajo okolu, ali pa še celo pri mrličih izpodtakljivo, pohujšljivo govorjenje poslušajo . . . Taka družčina mora zamoriti vsak nežen čut sramežljivosti in pobožnosti v dekliškem srcu . . .

(Občinski naš odbor je enkrat sklenil, da bi se ponočno kropljenje mrličev odpravilo; neka žena mi je enkrat dejala: „Gospod, dajte to odpraviti!“ To je veselo znamenje, da sami to grdo razvado obsojate. Pa kaj to pomaga, če je ne odpravite. Nekateri bi jo radi odpravili, pa se ne upajo začeti, češ: bo zabavljanje! Tako se ljudi bojite, Boga se pa nič ne bojite!)

Torej rečem: Najprej ž g a n j e proč! Posebno, kedar bote delali testament, povejte željo, da se tedaj, ko bote na parah ležali, ne toči nobenega žganja. Če to storite, bote še po smrti storili eno dobro delo s tem, da bote zabranili priložnost k grehu, takrat, ko bote vi stopili pred večnega Sodnika. Ali hočete mar, da se na račun vašega denarja še po smrti greh dela?

Drugič: D e k l e t a p r o č! Le pojdite kropit čez dan in iz p o b o ž n o s t i — ko se pa noč naredi, se tam ne mudite in tudi tje ne hodite! Na to bom pri dekletih povsod strogo pazil. Če žganja ne bo in deklet ne bo, marsikaterega greha ne bo, in tudi marsikaterega p r e t e p a n e!

Pa bi kdo rekel: Ali bo po noči sam na parah ležal, ali naj se mrlič kar zapusti? O ne! Pošteni, bližnji sosedi in prijatelji naj se zvečer le nekoliko pomudijo v hiši; kaka poštena oseba — ali magari dve — naj se naprosi, da bo po noči pri mrliču čuvala in molila, in tisto, kar bi se imelo po nepotrebem izdati za pijačo, naj se dá raje domačim revežem: ta miloščina bo v veselje, duši ranjega pa v pomoč in v tolažbo.

d) Kje se še dobi slaba družčina in priložnost za p r e t e p e? Na ž e n i t o v a n j i h, pri zaplečevanju.

Naj posvetim najprej tiste zaplečnike, ki se po gostilnah okolu raznih zapravljujcev zbirajo, da jim kupujejo in plačujejo pijače. To so tatovi tacih revežev, ki vsled vedno žejnih grl onih pijavk v malo dnevih na stotake zapravijo. Vsakemu možu in vsakemu mladeniču bi se moralo g n j u s i t i, da se v tako pivsko družbo pridruži. Ne vem, kakošno vest, kakošno srce imajo taki zaplečniki po gostilnah!

Tistih, ki gredó včasih zaplečevati na ženitovanje, ne bom ravno primerjal onim zaplečnikom po gostilnah, ali vendar tudi posel tacega nepovabljenega ženitovanjskega svata ni posebno

časten. Vsi pa veste, kolikrat se taka zaplečevanja z žalostnimi pretepi končajo. Zato: mladeniči! nikar ne menite, da se kako ženitovanje ne more brez vas zvršiti — še posebno: ne hodite z apolečevati v tuje vasi ali tuje fare!

e) Še ena družčina je kriva dostikrat hudih sovraštev in pobojev, to so: grešna znanja z lehkomiselnimi deklinami. Razbrzdane dekleta so največje pohujšljivke v fari.

Oh, mladenič! ako te vabijo tovariši v take družčine, v take hiše, kjer je morda več deklet, morda celo posvetnih, ne hodi tjekaj in ne ostajaj v taki hiši. Tvoja nedolžnost je v nevarnosti. Ti ne veš, kako hitro te bodo začeli skozi zobe vleči, zapletel se boš s tovariši v nagajivosti in sovraštvo in nazadnje v pretepe. Ako resno misliš na kako deklico, da bi jo poročil in starši vedó zato in so zadovoljni, obiščeš jo lahko katerikrat po dnevu, a po noči tega ne delaj...

V obče moram priznati, da so naše dekllice resnobne, da znajo čislati sveto čistost in deviško življenje, kar jim naklanja lepoto pred Bogom in spoštovanje pred ljudmi. Tem grše se vidi, ako se katera ob daní priložnosti spozabi, da je vsa iz sebe na plesišču, da zija in leta za moškimi, se celo lehkomiselno pogovarja z ljudmi, ki jo zapeljujejo, pogovarja po dnevu ali celo po noči. Taka dekleta so pohujšljivke v fari; nje bo zadela grožnja Gospodova: *Gorje človeku, po komu pohujšanje pride.*

3. Zadnji vzrok preteпов in nemirov med mladino pa je fantovska neumnost. Fant je star 18, 20 let, in sedaj mora pokazati, da je tudi on na svetu; v nedeljo mora iti v krčmo, ko gre k sv. maši mora imeti viržinko, ko gre skozi vas, mora zaukati, v nedeljo mora imeti za klobukom pero — češ, to je korajža, to je moč! In drugi naredi ravno tako. In to mu ne gre v glavo, da bi kateri še bolj močan, še bolj korajžen bil, kakor on. Zato drugim zabavlja, na korajžo kliče, ali pa komu kako pero s klobuka strže ali pa klobuk zreže. To je potem korajža!

To je korajža — klobuk zrezati ali pero pomandrati v tla. Zakaj se tak ne znosi nad petelinom, ki se še bolj postavlja s svojimi peresi, kakor kak fant, ki svoja peresa pri klobučarju kupi. Norca bi se delal človek, če bi reč ob enem tako resnožalostno ne bila. (Zavoljo tacih peres je bil lansko pomlad velik pretep v B. B. — zavoljo jednacega vzroka se je izvršil uboj v K., in pri nas je vže menda tudi več klobukov in peres bilo tako nesrečnih, da so prišli pod nož.)

Nasledek mora biti sovraštvo, maščevalnost, ki vodi do hudih preteпов in ubojev.

Mladeniči, ali ni to neumno? Da, neumno je, a je vendar ob enem tudi hudo pregrešno, ker provzroča tolike razprtije in pregrehe. —

Mladeniči, ne menite se za take malenkosti. Tega vendar ne moremo trditi, da bi bil tisti močan, ki lahko pero za klobukom nosi — če bi dva centa na rami nesel, potem bi smeli reči, da je močan. Tisto postavljanje je nespametno, še bolj nespametno pa je, če se odrasel mladenič zakadi v tako pero za klobukom, kakor purman v rdečo ruto.

Mladeniči, bodite med seboj prijatelji, ne samo mladeniči iz ene vasi, ampak tudi iz cele fare. Ne nagajajte drug drugemu, in tudi ne maščujte se za vsako razžaljivo besedico, vsaj ste kristjani. In če bi tudi kdo kaj hudega storil, gre Bogu — in gosposki — maščevanje in ne vam. Tisti, ki so vedno pripravljani na boj, so nevarni ljudje, ki sejejo ljuliko prepira in sovraštva med farane. O svojem času jih bo kazen božja doletela. „Tisti vol, ki se rad bôde, kmalu roge zgubi.“ Tovarišiji tacega suroveža se izognite!

Zgled vsem mladeničem mora biti sv. Alojzij. On je imel navado, da se je pri vsakem delu vprašal: Quid hoc ad aeternitatem? (Kaj mi to pomaga za večnost?) Ali vam, mladeniči, pretepi in poboji kaj pomagajo za večnost? Da, pomagajo pač, pa k nesrečni večnosti v peklu — ne pa za srečno večnost v nebesih. Slišali pa smo tudi, kako uboj razdene časno srečo ubijalčevo. Zato si pač zapomni, mladenič, kaj pravi sv. pismo: *Veseli se, mladenič, v svoji mladosti in tvoje srce bodi dobre volje tvoje mlade dni in hodi po potih svojega srca in po vidu svojih oči; vedi pa, da zavoljo vsega tega te bo Bog vzel na sodbo. Spravi jezo iz svojega srca, in deni hudo od svojega telesa.* (Prid. 11, 9, 10). Amen.*)

— k —

*) Po pridigi se povabijo mladeniči v Marijino družbo.

Šesta nedelja po Binkoštih.

1. O edini skrbi, ki je kristjanom pristojna.

In jih je vprašal: Koliko kruhov imate? On so rekli: Sedem.

Mark. 8, 5.

Današnji sv. evangelij nam kaže Gospoda Zveličarja v sredi velike množice, ki je pripeljala s seboj mutaste, slepe, kruljeve, bolne in jih položila k Jezusovim nogom, s prošnjo, da jih ozdravi. In Gospod jih je ozdravil, „tako, da so se množice čudile, ker so videle mutaste govoriti, kruljeve hoditi in slepe videti in so poveličevale Izraelovega Boga!“ (Mat. 15, 31.)

Ta vsegamogočna ljubezen in usmiljenje božjega Srca Jezusa, je bila tista sila, ki je vlekla trume ljudstva k Jezusu, ki je storila, da je ljudstvo občevaje z Gospodom in poslušaje ga pozabilo na jed in pijačo in vstrajalo pri njem po cele dneve, kakor pravi Jezus sam v današnjem evangeliju: *Glejte, tri dni so že pri meni, pa nimajo kaj jesti Bilo pa jih je 4000 mož, brez žen in otrok!* (Mat. 15, 38.) Ta gorečnost, ta ljubezen, ta vdanost tako gane Jezusovo Srce, da Gospod vsklikne: *Množica se mi smili nočem jih lačnih spustiti, da na poti ne omagajo.* (Mat. 15, 32.) In je vzel sedmere kruhe in ribe, je zahvalil ter razlomil in dal svojim učencem: učenci pa so jih dali ljudem. In vsi so jedli in se nasitili. In so pobrali ostanke koscev, sedem polnih jerbasov! (Mat. 15, 36, 37.)

Ko bi mene kak slikar prašal, kak napis naj bi dejal pod podobo tega čudeža, rekel bi mu, naj napiše: *Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, vse drugo vam bo privrženo!*

Iščite najprej božjega kraljestva! k temu nas opominja zgled množice, ki posluša Jezusa; vse drugo vam bo privrženo: to nam dokazuje čudež Gospodov.

To dvojno resnico hočemo danes premisliti.

I. Iščite najprej božje kraljestvo in njegovo pravico!

Ginljiva je gorečnost množice: pazljivo posluša Jezusa, ki govori o nebeškem kraljestvu, o božji previdnosti, o božjem usmiljenju, ki išče zgubljenega grešnika, ki noče, da se ta pogubi, ampak da se reši in ima večno življenje.

GINLJIVA je gorečnost množice; pa saj jim govori pridigar, kakršnega dosedaj še niso slišali, saj govori „kakor tak, ki ima oblast, ne pa kakor farizeji in pismarji!“, saj svoje besede potrjuje s čudeži. Tri dni že ga poslušajo; duša še ni sita, telo pa peša, ker mu manjka hrane; nihče ni mislil, da bo tako dolga pridiga; kar so imeli seboj živeža, je že pošel, odkod naj čez 4000 ljudi dobi družega?

Kristjani, učimo se od njih! S svojo vstrajnostjo pri poslušanju Jezusa nam to ljudstvo pridiguje; glavna misel te pridige je: „Mi smo imeli ravno toliko dela in skrbi, kakor vi; mi smo bili obrtniki, rokodelci, hišni očetje, hišne matere, kakor mnogi izmej vas; pa smo vendar vse pustili in šli poslušat Jezusa. Učite se od nas! Delajte pridno, vstrajno, da se preživite, in če hočete tudi, da pridete kaj naprej; prvo je vaša dolžnost, drugo pa greh ni, dokler ostane v pravih mejah; ali prvo in najimenitniše vaše delo bodi skrb za dušo, za večnost!“ Glejte, to je glavna misel pridige, ki nam jo govori ljudstvo s svojim ravnanjem. Ko bi bilo sčasoma, po smrti vsega konec, ko bi ne bilo življenja po smrti, tedaj bi bila pridiga tega ljudstva brez pomena. Zakaj? Glejte lilije na polju; kako so oblečene, glejte ptice pod nebom, ki ne sejejo in ne žanjejo, glejte živali po gozdih, ki ne delajo, in vendar imajo vse dobro, celo obleko, in jesti za potrebo, včasih celo več. Sedaj pa pogledjte človeka, ki se mora od jutra do večera vbijati z delom, boriti s skrbmi, za potrebni živež in obleko sebi in drugim!

Pojdite in vlovite vse solze, ki jih je že človek pretočil, če jih morete. Za veliko morje jih je, brez dna in bregov. Povejte mi, je-li pozna cvetlica kako gorje, jeli vé tica pod nebom, žival v gozdu, kaj je to: solza, kaj pomeni solza, kaj je ono, ki jo človeku privabi v oko: povejte mi, — je-li vé kaka druga stvar, kaj je zemeljsko gorje, kakor edino le človek?

Res, naše življenje je pot trpljenja, polna trnja, in za mejnike ob njej stojé veliki in majhni križi.

Kristjani, povejte mi, je li bi ne bil človek najrevniša božja stvar, ko bi ne bilo življenja onkraj groba?

In vendar se imenuje človek krono vidnega stvarjenja; pa ali morda za to, ker mora največ trpeti na svetu? Jaz za svojo oseba se zahvalim za tako krono!

Ko bi ne bilo življenja po smrti, bi bil človek najrevniša stvar in potem bi nam judovsko ljudstvo moralo pridigovati: Vživaj življenje, kakor veš in znaš: strezi svojim počutkom z

vsemi sredstvi, ne boj se tudi tatvine, uboja, samo da ž njim dobiš pripomočkov za srečno življenje; varuj se le, da te ne za-
sačijo: tako bi nam morali pridigovati. Ker pa se začne po smrti
drugo življenje, kjer bo vsak človek prejel po svojih delih, dobrih
ali slabih, plačilo ali kazen, — le to tirja božja pravica, pa tudi zdrava
pamet, — zato nam judovsko ljudstvo pridiguje :

Delaj pridno za svojo telo, ker to je potrebno.
Delaj pa še pridnejši za svojo dušo, ker je še po-
trebniše in tvoja prva dolžnost! —

Ker pa je človekova prva dolžnost za dušo skrbeti, najprvo
iskati božjega kraljestva in njegove pravice, ne ravna li tisti človek
zelo nespametno, ki v tem kratkem življenju pozablja na večnost?
ali ki vkljub zdravi pameti in notranjemu glasu celo samemu sebi
laže in se slepi, češ saj ni večnosti, ni nebes, ne pekla? Je-li ne
bi bilo ravno nasprotno bolj pametno, na zemljo in telesno živ-
ljenje pozabiti in izključljivo živeti le za dušo, nebesa, večnost?

Pa si sedaj misli kdo: meni na zemljo in telesno življenje
pozabiti ni mogoče! Res je to; vsi ne moremo postati menihi, pu-
ščavniki; pa predragi, vprašam te, ali ti je tudi to n e m o g o č e:
z judovskim ljudstvom n a d u h o v n i n a č i n za nekaj časa
iti v puščavo k Jezusu?

Kaj hočem s tem reči? Nič drugega kakor to-le: V nedeljah
in praznikih zapusti posvetni hrup in pojdi poslušat Gospoda v
cerkev; to so dnevi, ki ti jih je Bog odločil, da v njih skrbiš iz-
ključljivo le za svojo dušo. Pojdi te dni v cerkev, daj si ozdravit
dušo v zakramentu sv. pokore, daj se nasititi z duhovnim kruhom,
presv. Rešnjim Telesom, ali ako ti res ni mogoče prejeti je v
sv. hostiji, prejmi je na duhovni način, obudi hrepenenje po svetem
obhajilu, potem, ko si prej obudil popolno kesanje nad svojimi
grehii. Nedelja in praznik bodita zate puščava, t. j. prazna vsacega
hlapčevskega dela, pa vendar polna krščanskega dela v skrbi za
dušo. Veliko bi se dalo o tem delu še govoriti, potrebno bi bilo
pojasniti razmerje mej delom za dušo v nedeljah in praznikih in
pa mej počitkom in razvedrilom telesa, vendar danes ni čas za to;
hiteti moram, da vam pojasnim še besede: *Vse drugo vam bo
privrženo!*

II. *Vse drugo vam bo privrženo.* Kaj pravi
s tem? Ali mari to-le: V cerkvi tiči celi dan, moli vedno, hodi
na božja pota, opravljaj le samo pobožnosti, za telesno delo pa
se ti ni treba meniti: Bog sam bo mizo pogrinjal zate in za tvoje

ljudi, ne da bi bilo tebi treba ganiti rok ali nog? Motil bi se, kdor bi to trdil. Saj pravi znani stari pregovor: „Moli in delaj!“ Z molitvijo častimo Boga, z delom pa tudi; delo je Bog človeku naložil že v raju, še preden je človek grešil. Sv. pismo namreč pravi: *Gospod Bog je vzel človeka in ga postavil v vrt veselja, da bi ga obdeloval* (1. Moj. 2, 15), seveda ne v potu obraza, ampak lahko in z veseljem. Pozneje kajpada se je lahko in veselo obdelovanje spremenilo v kazen zaradi greha v težko in trudapolno: v potu svojega obraza je Adam služil si kruh in si ga služi človek še dandanes. Delo je sicer človeku po grehu naloženo v kazen, vendar pa tudi v dobiček: delo je namreč naša dolžnost, spolnovanje dolžnosti pa nam služi nebesa. In to hoče tudi Jezus reči, ko pravi: *Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice* — kakor z molitvijo tako tudi z delom, in ne iščite samo, kako bi z delom preživili se, obogateli. Delajte tedaj zaradi Boga, z namenom, da s tem spolnujete božjo voljo, drugo, kar potrebujete za telo, vam bo privrženo: Bog bo blagoslovil vaše delo, da tudi telesu ne bo manjkalo potrebnih reči.

Glejte, iz tega si tudi lahko razlagamo, zakaj se nekateri ljudje tako pehajo in delajo noč in dan, pa vendar pomanjkanje trpé. Zato, ker delajo in se trudijo le za to, da bi se preživili, ne posvečujejo pa svojega dela z molitvijo in dobrim namenom, Bogu služiti s spolnovanjem dolžnosti svojega stanu.

V današnjem evangeliju beremo besede: „Kako jih bo kdo mogel tukaj v puščavi nasititi s kruhom?“

Jezus pa jih vpraša: „Koliko imate kruhov? Oni so rekli: sedem. In je ukazal množici sesti po tleh. In je vzel sedmere kruhe in je zahvalil Boga ter jih razlomil in dal svojim učencem, da bi jih prednje položili . . . In so položili pred množico . . . in so jedli in se nasitili.“ Čudežno, ljubeznivo in bogato je preskrbel Gospod množicam potrebnega kruha, ne da bi ga bil kdo za to prosil. Kaj pa se mi učimo iz tega?

Glejte, Gospodu je dopadla gorečnost ljudstva, ki je cele tri dni prebilo pri njem le zato, da bi ga poslušalo; pozabilo pa je na jed! Iskalo je božjega kraljestva in njegove pravice, iskalo je hrane svoji duši, in je našlo, našlo pa tudi v Gospodu milostljivega in ljubeznivega oskrbnika za njihovo telo. Učimo se iz tega, vedno zaupati v božjo previdnost, potem ko smo storili,

kar pred vsem zahteva od nas Gospod, namreč da se pred vsem potrudimo za svojo dušo.

Tudi mi smo kakor v puščavi: saj je rekel Bog Adamu: *Ker si poslušal glas svoje žene in si jedel od drevesa, od katerega sem ti jesti prepovedal, bodi prekleta zemlja v tvojem delu; v trudu se boš živil vse dni svojega življenja, trnje in osat ti bo rodila!* (1. Mojz. 3, 17, 18.)

Ker je Adam grešil, je odvzel Bog zemlji svoj blagoslov in s tem tudi človeškemu delu sad in vspeh: zemlja je res kakor puščava, dokler se človek z grehom brani blagoslova božjega, dokler dela in se trudi le, da bi se preživil, dokler ga le to skrbi: „Kaj bomo jedli, kaj bomo pili, s čim se bomo oblačili?“ — dokler z dejanjem kaže, kakor da bi ne veroval v božjo previdnost, ki preživlja ptice pod nebom in oblači limbarje na polju.

Ne ženite svojih skrbi previsoko, pravi Jezus, *vsega tega namreč neverniki na svetu iščejo. Vaš Oče pa ve, da tega potrebujete. Zategavoljo iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, vse drugo vam bo priveršeno!* (Luk. 12. 29—31.)

Naše delo naj bo tedaj delavna molitev, delo, s katerim vemo, da spolnujemo božjo voljo in svojo dolžnost, in tako z dobrim namenom posvečeno delo bo privabilo blagoslov božji na naš trud.

Kristjani! učimo se od judovske množice, iskati najprej božjega kraljestva in njegove pravice, hrepeneti po cilju, za katerega smo vstvarjeni: imejmo svoje zveličanje za glavno delo, dokler živimo. Nebesa so gotovo vredna vse naše skrbi. Ako se posvetni ljudje tako trudijo, da bi si pridobili posvetnega blaga in veselja, ki človeškega srca ne moreta storiti srečnega in zgineta slednjič brez sledu; naj bi li mi kristjani roke križem držali in ne potrudili se z vso močjo za večno bogastvo, večno srečo, ki je neminljiva?

Kristjani, ako bomo mi po zgledu judovskega ljudstva stanovitno vstrajali pri Gospodu, v njegovi službi, nam res ne bo treba v strahu biti za telesni živež. Saj ve Bog, da tudi tega potrebujemo; sicer bi nas bil drugače vstvaril n. pr. kot angele, ki ne potrebujejo jedi, in pijače in obleke. Iščimo tedaj najprej božjega kraljestva in njegove pravice, vse drugo nam bo priveršeno! Amen.

2. Naš vsakdanji kruh.

In so jedli in se nastili in so pobrali ostanke koscev, sedem jerbasov.
Mark. 8, 8.

Štiritisoč lačnih ljudi popolnoma nasititi s sedmerimi majhnimi kruhi, — s tako majhnimi, da jih je mal deček mogel seboj nesti, — kakor je storil božji Zveličar, to je gotovo velikansk čudež. Po pravici se moramo temu čuditi. Toda Bog dela dan za dnevom še mnogo večji čudež, katerega mi vsi uživamo, toda brez premisleka vse to vidimo in uživamo. Kakor je namreč Bog v puščavi s sedmerimi hlebi in z nekaterimi ribami nasitil 4000 ljudi, tako nasičuje leto za letom več sto milijonov ljudi s čudežem svoje dobrote in vsemogočnosti. Vsako leto pusti, da iz malih, neznatnih v zemljo zasejanih zrn priraste toliko sadu, da morejo vsi ljudje in vse živali od tega živeti. In ali je to kaj manjši čudež božje vsemogočnosti, preskrbeti vsak dan mizo za toliko milijonov ljudi? In ali morda ta čudež zato kaj izgubi svoje veljave, ker ga Bog vsak dan ponavlja? Gotovo ne. In ker nas Bog dan za dnevom obsipa z dobrotami in nasičuje z živežem, ali mu smemo zato biti nehvaležni? S hvaležnim srcem sprejemajmo torej darove vsakdanjega kruha iz božjih rok in sicer zato 1. Ker je ta dobrota tako velika in 2. Ker nas nehvaležnost stori nevredne tega daru.

I. Naš vsakdanji kruh, katerega uživamo dan na dan, je tako velika in neprecenljiva dobrota, da moramo Boga vsak dan na kolenih za to zahvaljevati. A vendar, koliko je ljudi, ki te dobrote ne znajo ceniti in zato nimajo njih srca nobene hvaležnosti do Boga. Tiste ljudi, ki Boga ne hvalijo za vsakdanji kruh, lahko razdelimo v tri posebne vrste. Prvi in najhujši so tisti, katerim je že nekako prirojeno neobčutljivo in nehvaležno srce; drugi so tisti, ki so zato nehvaležni, ker mislijo, da nimajo nikoli dosti; tretji pa so oni, ki iz same ošabnosti nočejo Boga zahvaliti za vsakdanji kruh in druge dobrote.

O prvi vrsti teh nehvaležnih ljudi ni vredno kaj izpregovoriti. Zakaj človeka poučevati, kateremu je nehvaležnost nekako prirojena, je pač prazno delo. Srce, ki sploh nima nobenega čuta za hvaležnost, srce, ki misli, da vse, kar ima dobrega, je le njegova zasluga, ne pa dar božji, tako srce je popolno bolno, vsaka

dobra beseda ali opomin sta zastonj, in ozdraviti ga more le posebna milost božja. Kdor pa hoče to milost doseči, mora v molitvi pomoči iskati.

Je pa tudi veliko takih ljudi, da niso nikoli zadovoljni s tem, kar imajo, čeprav imajo veliko, in si zmerom še več želé. Takim nezadovoljnežem, katerim sam Bog nikoli ne ustreže, bi rad pokazal one nesrečne ljudi, ki dan za dnevom mrjó same lakote po velikih mestih, ki si niti najpotrebnejše hrane ne morejo kupiti in si obleke napraviti. Pred par leti je bila na Ruskem taka lakota, da so ljudje travo grizli in sploh vse, kar so dobili, vživali, da bi si glad utolažili. In vendar je več tisoč ljudi umrlo za lakoto. Pred kakimi 8 leti je bila v Kini in Indiji lakota tako huda, da so ljudje prst mešali s pestjo moke, to spekli in jedli, in ko je bila sila še večja, so jedli celo take reči, ki so jim naravnost škodovala. Celó mrličé so trgali, da bi si ž njimi vsaj nekaj ur življenje podaljšali. Oh, ko bi ti reveži dobili tedaj vsaj en košček trdega, plesnivega kruha, ko bi dobili vsaj tako hrano, katero živali vživajo, s kako hvaležnim srcem bi vse sprejeli. Ti ljudje, od katerih niso le stotine in tisočine, temveč celo milijoni mrli za lakoto, so pač dobro vedeli, kako potreben je ljudem vsakdanji kruh. Tudi v naši deželi so nekdanj ljudje bolj vedeli, kako dober je Bog, da nam daje vsakdanjega kruha. Ko je bila l. 1817. na Kranjskem lakota, so jedli ljudje travo in druge rastline, katere po navadi le živina jé; in ko je bila sila še večja, so razrezavali črevlje in grizli usnje, da so si vpokojili lakoto. In ko bi sedaj, kar Bog obvari, Bog iznova obiskal naše kraje s tako lakoto, oh, kako bi ljudje hvalili Boga za to, za kar se sedaj niti ne zmenijo ne; tedaj še le bi spoznali, kako potrebna je božja pomoč, kako dober je Bog, ako nam dá vsaj toliko, da se moremo pošteno preživeti. Spoznali pa bi tudi že sedaj, ko bi enkrat prišli med tiste, ki v hlevih in kleteh stanujejo, kamor nikoli solnce ne posije, kjer po zimi prezebajo, po leti pa se pariyo, in vedno stradajo tako, da jim lakota iz oči gleda.

Kristjani, iz tega spoznate, kako potrebno je, da molimo vsak dan: *Daj nam danes naš vsakdanji kruh!* Če pa tako molimo, pomislimo, da s tem prosimo najprej kruha za vsakdanje potrebe, ne pa drugih reči, ki nam morda niti potrebne niso. Zato pravi sv. Pavel: *Ako imamo hrano in obleko, bodimo s tem zadovoljni; tisti, ki hočejo postati bogati, padejo v skušnjave in sanjke.* (I. Tim. 6. 8. 9.) In kralj Salamon je govoril:

Gospod, uboštva in bogastva mi nikar ne daj; preskrbi mi le potrebnega živeža. (Preg. 30. 8.) Glejte, tako je molil sam kralj. Bal se je uboštva, a tudi bogastva; prosil je le za to, kar potrebuje od dneva do dneva. — Bog sam je pokazal izraelskemu ljudstvu, ko ga je peljal iz Egipta, naj skrbi le za vsakdanji kruh, ne pa za bogastvo. *Glej, tako je govoril Bog Mojzesu, jas bom pustil kruh padati z neba; ljudstvo naj gre ven in ga pobira, kolikor potrebuje za en sam dan.* (Exod. 16. 4.) Ako pa je kateri izmed Izraelcev v preveliki lakomnosti za več dni nabral mane, kaznoval ga je Bog, zakaj vsa mana, kar je je bilo več nego za en dan, je bila drugi dan že črvida. Ali ni to jasen dokaz, da Bog želi, naj ga prosimo le vsakdanjega kruha?

Kako pregrešno je torej, ako ljudje dobro živé in se bogato oblačijo, pri vsem tem pa Boga nikoli ne zahvalijo za dobrote, katere jim je dal, ali pa hočejo zmerom le še več in več imeti.

Nič manj pregrešno je, ako ljudje iz samega napuha in iz same ošabnosti nočejo spoznati, da vse, kar imajo dobrega, posebno še vsakdanji kruh, sploh vsakdanji živež, imajo le od Boga. Kolikokrat slišimo take le izgovore: „Čemu neki bi v cerkev hodil? Čemu molil? Kaj pa imam od tega? Kar imam, to sem si prislužil z delom svojih rok. Bog mi še ni nič dal. Tudi vsakdanji kruh si sam kupujem in si ga prislužim! Ko bi ne delal in se trudil, moral bi lakote umreti!“ Take brezbožne besede, ki Boga naravnost zaničujejo, čujejo se prav pogostokrat. A kako redkokdaj čujemo: „Jaz bi nič ne imel, nič ne znal, ko bi mi Bog ne pomagal!“ Seveda to je resnica, da mora človek sam delati, da si služi vsakdanji kruh; Bog ne bo podpiral lenuha, ki hoče roke le križem držati. Saj je Bog že v raju rekel: „V potu svojega obraza si boš služil kruh!“ Toda vprašam vas, ali more človek vse, kar je njegova naloga, storiti brez Boga? Vsakdo mora priznati, da nazadnje je vse le od Boga odvisno. Le na eno vas hočem opomniti: Kmet, delavec, rokodelec, uradnik vsak mora delati po svoje, da si služi kruh; toda vprašam vas, ali pa je njegova moč, njegove zdravje, njegovo življenje v njegovi oblasti? Če mu Bog zdravje izpodmakne, pa se vsa njegova sreča skupaj sesede. Kmet mora v potu svojega obraza obdelovati polje. Toda ali pa more on potem sušo ali točo ali povodenj odvrniti od svojega polja? Ali more on ukazati, kako naj setev raste in obrodi, da bo obilna žetev? Ali more on oblake prepoditi, če pridejo nad

polje? Ali sploh more sam z lastno močjo nesrečo od polja odvrniti? Jaz mislim, da to so stvari, katerih nobeden ne more utajiti, katerih noben ugovor ne ovrže. Kar je res, je pa res! Zato naj vsakdo ponižno spozna, kako slaba stvar da je, da je popolno odvisen od Boga, da bi niti koščka kruha ne imel, ako bi mu ga Bog ne dal. Čim bolj je človek Bogu hvaležen, tembolj se mu tudi božji dar prileže, tem bolj se mu zdi.

Nekdaj je sklical neki puščavnik okolu sebe svoje sobrate in jim je rekel: Meni se je danes nekaj sanjalo. Sedel sem skupaj s tremi brati, ko smo zvečer jedli kruh. Prvemu se je zdel suh ječmenov kruh v ustih kakor med, v ustih drugzega je imel čisto navaden okus; tretjemu pa se je zdel kakor pelin. Bratje niso znali teh sanj razložiti, zato so molčali. Potem pa pravi oni menih: Prvi je jedel kruh s hvaležnostjo in pobožnostjo; drugi malomarno brez misli na Boga; tretji pa je na skrivnem godrnjal in tožil. —

Tako je, kristjani. Zadovoljnost in pobožna hvala nam osladita vsak okus, nezadovoljnost in nehvaležnost do Boga pa tudi veselje življenja ogrenita.

II. Kdor ne kaže nobene hvaležnosti do Boga za vsakdanji kruh in druge dobrote, katere prejema dan na dan, ta se zelo pregreši zoper dobrotljivost božjo. A on se s tem tudi nevrednega stori, da bi mu Bog sploh še kaj dal.

Lahko veste iz skušnje, kako bridko je človeku, ki je bližnjemu skazal dobroto, potem pa vidi, da mu tisti, ki jo je dobil, ni hvaležen, temveč je celo vse lahkomišelnost potratil, ali pa žanje za dobroto celo zaničevanje in žaljenje.

Človek, ki je kaj tacega skusil, kmalu nima veselja, da bi še dobrote delil. Ali pa mislite, kristjani, da Bogu ni hudo, ako se njegova neskončna očetovska dobrota plačuje z nehvaležnostjo? Prav nič ni čudnega, ako on zaradi tega odtegne svojo očetovsko roko. Skušnja nas uči, da v oni hiši, kjer se pobožno moli, kjer se Bogu hvala daje za prejete dobrote, vlada vedno zadovoljnost; čeprav jim ne gre vse prav po sreči, vendar počutijo se vedno dobro, vsaj zadovoljni so in prijatelji med seboj; kjer je pa to, tam je že pol nebes. Skušnja pa tudi uči, da tudi najbolj premožna hiša, najbolj imenitna rodovina pride na kant, ako se za Boga nič več ne zmeni, ako Bogu ne daje več hvale za prejete dobrote. Ako človeku Bog nič več ni mar, potem se tudi Bog za človeka ne zmeni.

Na božjem blagoslovu, pravi pregovor, pa je vse ležeče. Da je to res, kaže svet tudi v velikem. Pred kakimi 50 leti se je jela zelo razvijati trgovina. Tovarne so se množile kakor gobe po dežju. Iznašli so ljudje vsakovrstne stroje, da bi zljajšali delo človeku. Ko je kmalu potem prišlo veliko denarja med ljudi, so mislili nekateri, da bodo zlati časi spet nastopili. A ta sreča je bila piškava. Pa vprašaj dandanašnje ljudi, ali stroji in tovarna več škodujejo ali koristijo? In vsak pameten prileten človek ti bo odgovoril: Njega dni je boljše bilo, ko smo si z delom svojih rok kaj prislužili, zdaj nam pa stroji in tovarne vse vzamejo. Ali ni res tako? Pa odkod in zakaj to? Pri vsem tem, da so si ljudje toliko novega izmislili, navidezno sebi v srečo, pozabili so v prevelikem veselju na tisto, kar je najbolj važno, na božji blagoslov. Zato je Bog vsem novotarijam ljudi v novejšem času odtegnil svoj blagoslov, kakor ga je tudi odtegnil tistim zidarjem, ki so zidali babilonski stolp. Ljudje namreč v svoji sreči o Bogu niso hoteli ničesar vedeti.

Kakor hitro je bilo veliko denarja med ljudmi, so mislili da zdaj Boga več ni treba. Ljudje so postali ne le nehvaležni, temveč tudi brezbožni. Dimniki pri tovarnah so kazali s svojim dimom, da se dela v nedeljah in praznikih ravno tako kakor v delavnikih. Zapovedi božje: *Šest dni delaj, sedmi dan pa počivaj, ker to je dan gospodov!* niso hoteli več poznati. Delavci in gospodje, vsi so bili enaki. Nobeden se ni hotel spomniti na besede: *Spomni se, da posvečuješ sobotni dan!* V mestih in vaseh so se ljudje prevzeli, so se začeli nositi čez svoj stan, iskali so svojega veselja ne v Bogu, temveč v veselicah. In ko bi pogledali ob delavnikih, zlasti pa ob nedeljah zjutraj ali zvečer v srca teh ljudi tako natanko, kakor Bog vidi, bi spoznali, da so kakor živina brez molitve vstajali in šli na delo, brez molitve jedli in pili, brez molitve šli tudi spat. O vseh grehih, katere so med tem storili, ne maram niti govoriti.

Vprašam vas, kristjani, kaj menite, ali more Bog zadovoljen biti, ako ga ljudje tako zaničujejo? Ali sploh morejo kaj upati božjega blagoslova? Ne, svet, ki je pozabil na Boga, niti ne misli, da je božji blagoslov potreben. Zato pa hodijo ljudje svoja pota, Bog pa svoja. Odtod toliko nesreč, nezadovoljnosti in pomanjkanja med ljudmi.

O rajnem našem cesarju Ferdinandu I. se bere, kako da je on, čeprav mogočen vladar, pokazal svojo hvaležnost do Boga.

L. 1848., 17. julija, se je peljal iz Inomosta čez Kematen v Zirl. Do Kematena se je peljal z vozom, potem šel peš. Gori v planinah je pri mali ubožni koči nekoliko jedi zavžil. Po končanem malem obedu je vstal, se odkril, naredil sv. križ, sklenil roke, oči povzdignil k nebesu in zahvalil Boga. Marsikdo izmed navzočih preprostih ljudi je bil do solz ginjen, ko je videl, kako je vladar sam za tako majhno jed Bogu hvaležen. —

Kako marsikateri kristjan pa morda celo uro ali še dalje sedi pri obedu, pa niti pred jedjo niti po jedi Boga ne zahvali!

Kristjani, zapomnite si, da vi svojo srečo na pesek zidate ako niste hvaležni do Boga. Če nimate hvaležnosti do Boga, nikar ne zaupajte preveč na prihodnjost Zato sprejmite vse, kar vas dobrega doleti, s hvaležnim srcem, kot dar božji. Bodite zadovoljni in hvaležni, da imate le vsakdanji živež, zakaj vsakdanji kruh sam je tak dar božji, da mora človek vsak dan na kolenih Boga za to hvaliti. Amen.

† J. Benkovič.

Sedma nedelja po Binkoštih.

1. Kdo ne pride v nebesa?

Ne vsak, ki mi pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo; ampak tisti, ki stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih. tisti pojde v nebeško kraljestvo.

Mat. 7, 21.

Stara navada je, ako se srečata dva človeka, ki se poznata, in se že dalje časa nista videla, da se pozdravita ne le z besedo, temveč si tudi v roke sežeta. Tako je tudi izraelski kralj Jehu, gredoč v vojsko, srečal Jonadaba in ga vprašal: „Ali je tvoje srce odkritosrčno z mojim srcem, kakor je moje s tvojim?“ Jonadab je odgovoril: „Tako je!“ „Ako pa je temu tako, rekel je Jehu, p daj mi svojo roko!“ In Jonadab mu jo je dal. Kralj pa mu je rekel: „Pojdi z menoj, da boš videl mojo gorečnost za Gospoda!“

Kristjani, tudi mi se bomo enkrat srečali z Bogom, s Sinom božjim, ko nas bo prišel sodit. Tam na sodbi ga bo vsakdo srečal, nobeden se mu ne bo mogel izogniti. On pa bo vsakega izmed nas vprašal: „Ali je tvoje srce mene tako ljubilo, kakor je moje ljubilo tebe?“ In on ne bo zadovoljen, da mu bo kristjan odgo-

voril, kakor pravi današnji sv. evangelij: „Gospod, Gospod, jaz sem te ljubil“, temveč bo tirjal v potrdilo tudi roko, t. j. on bo tirjal d o b r a d e l a za zveličanje. Z drugimi besedami: on ne bo zadovoljen, da mu bo kdo rekel: „Gospod, jaz sem v tebe veroval, on bo vprašal: ali pa si tudi tako živel, kakor te je vera učila?“ Zato pravi v današnjem evangeliju: *Ne tisti, ki pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, temveč tisti, ki stori voljo nebeškega Očeta, tisti pojde v nebeško kraljestvo!* Še le potem nas bo vzel v svoje veličastvo, drugače pa nikoli.

Po pravici je torej potrebno, da se vsak človek vpraša, kaj bi bilo ž njim, ako bi ga sedaj srečal večni Sodnik, ali bi mu bil všeč, ali ne. Da si na to vprašanje lažje odgovorimo, pomislimo, kdo so tisti, ki pravijo: *Gospod, Gospod!* in zakaj ti Bogu niso všeč? Zakaj ni teh nebeško kraljestvo?

Boga imenuje in spoznava v polni meri kot svojega Gospoda tisti, ki ne le v Boga veruje, temveč tudi Boga kot svojega zapovedovalca prizna, ki je zato pokoren njegovim zapovedim, ki spolnuje njegovo voljo. Torej le tisti, ki ne le trdno verujejo, kar jih uči sv. vera; temveč ki tudi po sv. veri živé, tisti so pravi kristjani, katerim Bog v današnjem evangeliju večno veselje obeta. — Je pa veliko tudi takih kristjanov, ki eno storé, ne pa drugega; verujejo vse, kar jih uči sv. vera, po veri pa nočejo živeti. To so tisti, ki kličejo: *Gospod, Gospod!* a ne storé volje nebeškega Očeta, in zato nebesa zapravijo.

Ako vprašamo bolj natanko, kdo so ti, odgovoriti moramo, da so taki 1. mlačni in leni kristjani, 2. tisti, ki samo svetu služijo, 3. tisti, ki za Boga in za nebesa nočejo ničesar trpeti in 4. nespokorni grešniki.

1. Mlačni in leni kristjani pač verujejo v Boga, radi ga priznavajo kot svojega Gospoda, toda v svoji mlačnosti in lenobi mu nočejo skazovati časti, ki se mu spodobi. Na Boga le redkokdaj mislijo; malokdaj se mu v molitvi priporočé, še manjkrat se mu zahvalijo za prejete milosti in dobrote. Ker pa sploh malo molijo, zato ni čuda, da zanemarjajo še bolj službo božjo, pridige, sv. zakramente. Še tisto, kar sploh še imajo dobrega na sebi, izvršujejo le zaradi drugih ljudi, ne pa zaradi Boga. Sami pri sebi

pa si mislijo, da so prav dobri kristjani, češ, saj sem krščen, birman tudi, krščanskega nauka sem se tudi učil v šolah in vse to verujem, kar je treba verovati. Glejte, predragi v Kristusu, to so mlačni, leni kristjani, ki mislijo, da že s tem zadosté vsem svojim verskim dolžnostim, ako so bili enkrat pri krstnem kamnu oblitni s krstno vodo in ako se jim nobena posebna hudobija ne more očitati, ako vse verujejo, čeprav nič tega ne storé, kar vera od njih tirja, ali pa storé le toliko, kolikor se njim prav zdi. To niso dobri, zvesti kristjani, to so le na pol kristjani, krščanski polovičarji. Takim Kristus še dandanašnji kliče: *Zakaj mi pravite: Gospod, Gospod! pa ne storite tega, kar vam pravim?* (Luk. 6, 46.) Zakaj zatrjujete, da v mene verujete, pa tega ne storite, kar vam zapovedujem? O njih pravi sv. Gregor: „Imajo sicer ime kristjana, pa njih ime je prazen, votel glas.“ In sv. Janez v skrivnem razodenju (3. 1.) govori: *Imajo ime, da živé, pa so mrtvi.* In sv. Jakob pravi naravnost, *da je vera bres (dobrih) del mrtva.*

Oni delavci, o katerih pravi evangelij (Mat. 20, 1.), da so stali na trgu, so imeli gotovo seboj svoje delavsko orodje in vendar so slišali opomin Gospodov: „Čemu stojite tukaj cel dan brez dela?“ Ko pa so bili poklicani k plačilu, je rekel Gospod: „Pokličí delavce!“ ne pa: postopače. Ko bi celi dan okoli postopali brez dela, gotovo bi jim plačila ne bil dal. Kristjani, tako bo tudi z nami. Ako ne bomo delali za Boga in za svoje zveličanje, ako ne bomo iskali tega, kar se Bogu spodobi, temveč le svoj časni dobiček, potem se ne bomo smeli imenovati delavci božji. Vprašam vas, ali se more tak človek imenovati dober kristjan, ki dela na vse moči cel teden, v nedeljo in praznik pa niti pol ure ne najde časa, da bi šel k maši. Da bi bil pri pridigi, se mu zdi, da ne utegne, in sv. zakramenti se mu zdé nepotrebni.

Glejte, na take ljudi se nanaša prilika o nerodovitem figovem drevesu, ki ima pač zeleno listje, a sadu ne obrodi nobenega. Kristus pa pravi, *da vsako drevo, ki ne obrodi dobrega sadu, bode posekano in v ogenj vrženo.*

Ako premislimo vse to, spoznamo, kako resnične so besede sv. Avguština, ki pravi: „Nikoli ne bo postal tisti prebivalec nebes, ki je bil na tem svetu lenobi udan.“

2. Druga vrsta onih, ki kličejo samo: Gospod! Gospod, to je verujejo, pa vendar ne bodo zveličani, so oni, ki so preveč na svet navezani in le svetemu služijo. Taki ljudje živé le za svet, ne pa za Boga. Zato se sme o njih

reči, da je prav za prav svet njih Bog, da vso svojo srečo pričakujejo na tem svetu, ne pa pri Bogu. Tudi ti so le na pol kristjani, ker imajo komaj pol srca za Boga, več nego polovico pa za svet. Toda Kristus pravi: *Nobeden ne more dvema Gospodom slušati, ne morete slušati Bogu in mamonu.* (Matevž 16. 24.) In sv. Janez uči: *Ne ljubite sveta, niti tega, kar je od sveta.* (I. Jan. 2. 15)

Pa koliko jih je, ki bi radi Bogu in svetu enako ustregli, ki bi radi na tem svetu imeli nebesa, na onem svetu pa zopet. Sv. Avguštin kliče: „Svet mine in njegovo veselje. In ti, človek, kaj hočeš storiti? Časno ljubiti in s časom preminuti, ali Kristusa ljubiti in večno živeti?“

Sem spadajo tisti, ki imajo v grehe zakopano svoje srce, ki so udani kaki grešni navadi, ki zopet in zopet sklepajo popboljšati se, pa vendar-le nikoli ne izvršijo svojih sklepov. Marsikdo je ganjen, ko čuje kako lepo pridigo, ko bere kako pobožno knjigo, ko sliši kak lep zgled; hitro sklene popboljšati se, a sklepa nikoli ne izvrši. Zakaj ne? Ker je ves v svet zakovan, ker noče svojega srca od sveta odtrgati in Bogu posvetiti. O njih veljajo besede Jobove (39 13.): *Peresa nojeva so podobna peresom štorcklje, šrjava in jastreba.* Noj je ptica, ki ima velika peresa, toda zaradi velikega in okornega telesa ne more leteti, se ne more niti z zemlje vzdigniti. Leta samo po zemlji. Temu ptiču so oni podobni, ki imajo sicer voljo, da bi pobožno Bogu služili; da bi se greha varovali, toda posvetne skrbi, posvetno veselje in bogastvo jih od tega odvrča.

Tak noj je bil n. pr. Balaam (2. Moz. 23). ki je sprva blagoslovil izraelsko ljudstvo, potem pa, ko se mu je ponudila priložnost, da bi dobil posvetni dobiček, je odpadel in ostal trdovraten. Rekel je pač: *O da bi mogla moja duša umreti smrti pravičnih, in da bi mogel moj konec njih konec enkrat biti!* (2. Moz. 23. 10.) Želel je pač srečno umreti, toda on ni hotel pobožno živeti. Takih ljudi je brez števila. Umrli bi pač rad srečno, a živeti krščansko, kakor Bog tirja, se tolikim zdi pretežavno. Vsi ti spadajo med tiste, ki kličejo le: Gospod, Gospod, družega pa nič ne storé za nebesa, zato pravi o njih Kristus, da ne bodo dosegli nebeškega kraljestva.

3. Tretji tem enaki so oni, ki za nebesa nič nočejo trpeti. Je veliko takih kristjanov, ki toliko časa Bogu zvesto služijo, dokler jim gre vse po volji, dokler jih Bog s prijetnostimi obsipa.

Če pa jim Bog svojo roko odtegne, hitro Boga zapusté in iz dobrih kristjanov postanejo prav slabi. Ti tudi imenujejo Boga svojega dobrega Očeta, dokler se jim dobro godi, ko pa jim gre slabo, začnó kleti in se rotiti. Ne spomnijo se, da je v nadlogah treba zaklicati: *Gospod, Tvoja volja naj se zgodi!* Boga hočejo napraviti kot svojega služabnika, ne pa se mu vклонiti kot svojemu Gospodu in Bogu. A vendar dober kristjan mora ubogati opomin apostola Pavla, ki pravi: *V vseh rečeh se skažimo služabnike božje s velikim potrpljenjem v nadlogah, stiskah in bridkosti.* (2. Kor. 6. 4.) Kako lepo govori sv. Avguštín: „Nebeško kraljestvo se kupi z uboštvo, nebeško veselje se doseže z bridkostjo, mir z delom, slava s ponižanjem, bogastvo v nebesih s potrebo za zemlji, krona tam gori z bojem tu doli.“ — Le poglejte mučence in mučenice, koliko so morali trpeti! Ob glavo so jih devali, divjim zverinam so jih metali, na grmadah so jih sežigali. Zakaj vse to? Zato, da so nebesa dosegli! Poglejte onega, ki je mučenec vseh mučencev, Kristusa samega. Koliko je trpel na vrtu Getcemani, koliko na Kalvariji, ko je visel na sv. križu! In mi bi mogli brez trpljenja priti v nebesa? „Ne! pravi sv. Bernard, križ je lestvica do nebes!“

4. Četrți, ki kličejo le: Gospod! Gospod! pa pri vsem tem nič ne storé za nebesa, so grešniki, ki služijo hudobnemu duhu ne pa Bogu, ker s svojo nepokornostjo so svojemu Stvarniku in Odrešeniku pokorščino odpovedali.

Tisti, ki zastonj kličejo: Gospod! Gospod! so tudi oni, ki imajo vso pobožnost le na jeziku, v zunanjih delih, v srcu je pa ni. So ljudje, ki radi hodijo v cerkev, k mašam, k pridigam, radi dajo miloščino, se postijo, hodijo na božja pota, nosijo spokorna oblačila, ki pa svojega notranjega srca nikoli prav ne uredé, ki se pa v srcu nočejo zatajevati. Taki ljudje so bili farizeji, ki so bili na videz sicer zelo pobožni, a v srcu so bili polni gnjusobe. Saj vam je znana ona zgodba o farizeju in cestninarju. Farizej se je hvalil, cestninar poniževal. A cestninar je bil opravičen, farizej pa ne. — Kakor je veliko več na tem ležeče, da je posoda znotraj snažna in čista nego zunaj, tako tirja Bog od nas veliko bolj, da je čisto in snažno naše srce, naša duša, nego pa zunanja postava. Kdor opravlja le zunanja dobra dela: moli, se posti, miloščino daje, podoben je možu, ki zida svojo hišo na skalo, katero vsak naliv izpodnese in poruši.

Pokazal sem vam, kristjani, kdo so tisti, ki kličejo samo: *Gospod! Gospod!* volje nebeškega Očeta pa ne storé. To so mlačni, leni kristjani, to so oni, ki za nebesa nočejo nič trpeti, se nič truditi, ki hočejo zmirom le svetu služiti, svetu dopasti, to so oni, katerih pobožnost se kaže le na vnanje, v srcu je pa ni. Vsi ti so podobni drevesu, ki pač zeleni, pa sadu ne obrodi. O takem drevesu pa veste, da bo posekano in v ogenj vrženo, ker Bogu ni všeč, da človek le toliko stori njemu v čast, kolikor se samemu zljubi, temveč toliko kolikor on sam zapoveduje, ali pa še več, nikoli pa manj. Sv. Jakob pravi po pravici: *Non auditores verbi, sed factores iustificabuntur*. Zato skrbimo, da bomo celi kristjani ne pa na pol, ne krščanski polovičarji, ker s polovičarstvom Bogu nikoli ne bomo ustregli. Če se nam težko zdi vse spolnovati, kar Bog zapoveduje, prosimo ga milosti in pomoči, naj nam pomaga. Gotovo nam bo prišel na pomoč. In le potem smemo upati in pričakovati večnega plačila, ker sv. pismo pravi: *Tisti, ki spolni celo sapoved, bo sveličan*. Amen.

† J. Benkovič.

2. Tri vrste lažnjivih prerokov.

Varujte se lažnjivih prerokov, kateri pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj po so zgrabljivi volkovi.

Mat 7, 15.

Če se je bilo, predragi kristjani, v Gospodovem časa treba varovati lažnjivih prerokov, pa današnje dni ni prav nič manj potrebno varovati se lažnjivih kristjanov. Ljubi poslušalci, varujte se lažnjivih kristjanov, pa pazite tudi, da sami ne postanete lažnjivi kristjani! Moj Bog! Koliko malopridnih dreves raste danes na vrtu sv. katoliške cerkve, dreves, ki rodé malopriden, lažnjiv sad. In vsako drevo, ste slišali v evangeliju, ki sem ga vam ravnokar prebral, katero ne rodi dobrega sadu, bo posekano in v ogenj vrženo. (Mat. 7. 19.) Da bi bili pač mi vsi, preljubi, vedno dobra drevesa, in bi rodili dober sad, da uidemo večnemu ognju! Da bi se vsikdar varovali lažnjivih kristjanov in se bali sami taki postati, vam hočem danes pokazati tri vrste takih kristjanov, ki lažejo in rodé malopriden sad za večno pogubljenje. Nekateri so lažnjivi kristjani, ker lažejo Bogu, hočejo varati trikrat

svetega Boga. Teh se bojte! Drugi so, ki lažejo s vojem u bližnjem u in se mu približujejo v lažnjivi ovčji podobi. Tudi teh se ogibajte! Tretji pa lažejo s a m i m s e b i, sami sebe varajo. Kristjani, nikoli vi taki ne bodite!

A) Bogu lažejo oni, kateri prelomijo obljubo, ki so jo pri sv. k r s t u storili. Odpovedali so se hudiču, njegovemu napuhu in vsem njegovim dejanjem. Sedaj pa se igrajo s hudičem, delajo hudobna dela: ostala jim je morda samo še vera. In kaj jim pomaga taka vera brez dobrih del? *Kakor je namreč telo brez duše mrtvo, tako je tudi vera brez del mrtva.* (Jakob 2, 26.) Gorje jim, saj so malopridna drevesa, ki rodé malopriden sad. *Trdijo, da Boga poznajo, s deli pa tajé, ker so nagnusni, in za nobeno delo pripravni.* (Tit. 1, 16.) Boga se držé z besedami, in se odpovedujejo hudiču. Z deli pa se odpovedujejo Bogu, ter zapisujejo hudiču.

Bogu lažejo oni, kateri pri sv. s p o v e d i o b l j u b u j e j o, da se hočejo poboljšati in za grehe zadostovati, toda komaj so spovednico zapustili, se že vračajo nazaj k starim grehom in pokoro zanemarjajo. Sv. Peter pravi o njih: *Ako se namreč tisti, ki so bili ubežali posvetnim nagnusnostim po spoznanju našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa, zopet vanje sapletejo in so premagani, je njih poslednja (pregreha) hujša, kot prva.* (II. Petr. 2, 20.)

Kristjani! *Delajte in opravljajte obljube Gospodu!* (Ps. 75, 12.)

Bogu lažejo slednjič oni, ki drugače molijo, kakor delajo. Poslušajte jih! Vsak dan molijo v očenašu: *Zgodi se tvoja volja,* pa se prav malo menijo za voljo božjo, pač pa vsak dan prav mnogo storé proti volji božji. Vsak dan molijo: *Odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom,* sami pa svojim sovražnikom nočejo odpustiti. Sv. Avgustin pravi o njih: *Boga sasmehuje, ki prosi za to, česar noče.* In v današnjem evangeliju ste slišali: *Ne vsak, kateri mi pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo; ampak, kateri stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.* (Mat. 7. 21.)

Poslušalci! Gorjé takim lažnjivim kristjanom, trikrat gorjé takim malopridnim drevesom, ker Gospod se bo grozovito nad njimi maščeval. *Sovražniki Gospodovi so mu lagali, in njih*

čas bo večen. (Ps. 80, 16.) Da, čas maščevanja božjega bo večen. Njih črv ne bo umrl, njih ogenj ne bo ugasnil, potem ko bodo zaslišali strašne besede: *Poberite se spred mene prekleti v v večni ogenj, kateri ji pripravljen hudiču in njegovim angelom!* Kristjani, bojte se takih kristjanov in nikar ne hodite v njih družbo, da ne boste sami ž njimi vred poginili, da ne boste sami taki postali; zakaj, pravi pregovor, povej mi, s kom okolu hodiš, pa ti povem, kdo si. *Tedaj is njih sadu jih boste spoznali.* (Mat. 7. 20.)

B) Nič manj nevarni, kakor prvi, so pa drugi lažnjivi kristjani, ki lažejo svojemu bližnjemu ter se mu približujejo v hinavski ovčji podobi. To so lažnjivi prijatelji, ki ljubijo svojega bližnjega ne zaradi njega, marveč zaradi njegovega premoženja, zaradi koristi, ki jih imajo ali pričakujejo od njega. Dokler se ti dobro godi, so okolu tebe v ovčji podobi, ko se ti pa začne slabo goditi in se nad tvojo glavo privleče teman oblak nesreče, takrat se pokažejo v pravi luči. *Nekateri pa je le prijatelj, dokler pri misli sedi, pa ne ostane v dan potrebe.* (Ecli. 6, 10.) Vidiš, ti so ovce samo na zunaj, znotraj pa so *grabljivi volkovi*, ki hočejo grabiti od tvoje mize, od tvojega premoženja. To sem vam povedal, da se boste bali lažnjivih, hinavskih prijateljev.

Drugi so ovce v svojih sladkih besedah, tega pa, kar tako sladko govoré, v svojem srcu nimajo; ali kar je še hujše in ostudnejše: sladko govoré s svojim jezikom, v svojem srcu pa delajo grde, črne, ostudne satanske naklepe. O teh pravi psalmist: *Besede njegovih ust so hudobija in goljufija; noče razumeti, da bi dobro delal.* (Ps. 35, 4.) Slišali ste že morda, preljubi, o vojskovodju Joabu. Hlinil se je Amazu z besedami, sladko mu je govoril, približal se mu je s sladkimi besedami, da bi mu dal poljub. Toda pri tej priči je potegnil meč, ki ga je imel skritega pod plaščem, pa ga je Amazu v trebuh zabodel. (2. Reg. 20.) Tebe, ljuba mladina, posebno opozarjam na nevarnost, ki ti preti od takih brezvestnih, lažnjivih kristjanov. Mladeniči, zlasti ve dekleta! Koliko takih prilizjenih Joabov hodi dan na dan okolu vas. Oj, kako se vam prilizujejo, kako vam znajo sladko na srce govoriti, morda vam prinašajo celo darove, ponujajo poljube grešne mesene ljubezni: pa groza! oster meč nosijo seboj skrit; ta oster meč je njih hudobno sprideno srce, so njih satanski načrti... Gorje vam! hočejo vas oropati največjih zakladov, ki jih imate, oropati posvečujoče milosti božje, oropati vaše časti, vašega do-

brega imena, vašega miru in veselja, krstne nedolžnosti, oropati vas vašega življenja! Vidite, kako prihajajo k vam *v ovčji obleki*, polni so medu v svojih ustih, toda znotraj so zgrabljivi volkovi, ki vam hočejo ugrabiti časno in večna srečo. Mladičiči, dekleta, ne morem vas dosti prositi, bojte se teh zgrabljivih volkov in bežite pred njimi, sicer se vam bo zgodilo še kaj hujšega, kakor nesrečnemu Amazu! Gorje pa kličem takim lažnjivim prerokom, gorje kličem vam zapeljivcem, vam zgrabljivim volkovom. Zgodilo se vam bo, kar kliče nad vas kraljevi psalmist: *Gospod naj konča vse goljufne ustnice in bahaške jesike!* (Ps. 11, 4.)

Bližnjemu lažejo nadalje vsi goljufi in oderuhi, ki ga goljufajo in pripravljajo po krivici ob časno premoženje. V ovčji obleki so, kedar mu ponujajo in prodajajo blago, s sladkimi besedami je hvalijo, morda celo prisegajo. To so tatovi: kakor tat skrivaj ukrade bližnjega blago, tako z lažnjivimi, priliznjenimi besedami prikrivajo pravo ceno blaga in grabijo svojega bližnjega blago s previsokimi cenami. Če je med vami kdo tak, naj sliši besede apostola Pavla, ki mu kliče: *To namreč je volja božja... da kdo predaleč ne stopa in svojega brata v nobeni reči ne goljufa, ker Gospod je maščevalec vsega tega.* (1. Tes. 4, 6.)

C) Še eno zadnjo vrsto lažnjivih kristijanov vam pokažem, kristijanov, ki kruto lažejo samim sebi. Lažejo si: saj ni Boga, saj ni tako strog sodnik, kakor nam pripovedujejo pridigarji z lece, saj v peklu ni tako hudo, saj ni pekla. To so lažnjivi preroki sebi samim, to so grabljivi volkovi svojih neumrjočih duš, katere neusmiljeno, kruto moré in trgajo. O teh pravi kraljevi pevec: *Neumnež pravi v svojem srcu: Ni Boga. Sprideni so, in ostudni v svojih sklepih. Ni ga, da bi dobro delal, kar enega ni.* (Ps. 13. 1.) Neumni so, slaba drevesa so, ki ne rodé dobrega sadu, zato bodo posekana in v ogenj vržena.

Sebi samim lažejo oni kristijani, ki sicer poslušajo pridige, božjo besedo sprejemajo, pa je ne izpolnjujejo. Lahko jim je poslušati božjo besedo, težko pa izpolnovati, ker so preveč udani strastem, grešnemu poželjenju. Takim lažnjivim kristijanom kliče apostol Jakob: *Bodite pa delavci besede, in ne samo poslušalci, s čimur bi sami sebe zapeljevali.* (Jak. 1. 12.) Tudi ti kristijani so slaba, nerodovitna drevesa, ki rodé slab, malopriden sad za večno pogubljenje. Gorje jim, ker seme, božja beseda jim ne rodi nobenega sadu.

Sebi samim lažejo slednjič oni, in teh ni malo, ki pravijo: Saj bomo dolgo živeli, v starosti se bomo spreobrnil in pokoro naredili; to pa pravijo zato, ker nočejo zapustiti grešnih potov, še hočejo naprej greh delati. O kako bridko si lažejo, kako grenko se varajo ti nesrečneži, ki ne vedó, da je v božjih rokah dolgo življenje, v božjih rokah tudi spreobrnenje na zadnjo uro! Oj kako nevarno, kako pogubno je to! *Zakaj prehudobno poroštvo jih je že veliko končalo, ki so sicer srečni bili, ter jih je kakor morski val sem ter tje metalo.* (Ecli. 29, 24.) *Pričakovanje pravičnih je veselje; upanje hudobnih pa bo sginilo.* (Preg. 10, 28.) O človek, ti lahko sam grešiš, sam pa vstati ne moreš! Sam lahko umrješ na duši, ali sam svoje duše iz smrtnega spanja zbuditi ne moreš. Prazno je torej upanje grešnikov, ki tje v en dan grešé, češ, bo že Bog odpustil, se bomo že pozneje spreobrnil. *Zakaj hudobnega upanje je kakor pleve, ki jih veter raznaša, in kakor tanka pena, ki jo vihar raskropi, in kakor dim, ki ga veter razšene, in kakor spomin mimogredočega enodnevnega popotnika.* (Modrost. 15.) Ubogi grešnik! ti sebi lažeš, se neusmiljeno varaš, zgrabljivi volk si svoji neumrjoči duši, ki jo tako drzno, tako zverinsko trgaš, glej kakor lahen vetrič prihaja nagla smrt, ki ti prežene meglo nesrečnega upanja . . . ubogi grešnik, lažnjivi prerok, ki rodiš tako malopriden sad, kaj bo s teboj? . . .

Kristijani! Varujte se lažnjivih prerokov, ki prihajajo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi. Varujte se onih, ki Bogu prelamljajo zvestobo, ki so jo pri sv. krstu tako slovesno prisegli, ki prestopajo tje v en dan oblube, ki so jih pri toliko sv. spovedih naredili, ki se s svojimi molitvami iz Boga norčujejo, ko z jezikom nekaj prosijo, česar pa sami v svojem srcu nočejo. Varujte se tudi vseh priliznenih prijateljev, ki vas obdajajo samo v vaši sreči, v nesreči vas bodo pa zapustili, vseh sladkih zapeljivcev in priliznjencev, ki vas obsipljejo s sladkimi, medenimi besedami, v svojih črnih srcih pa strup nosijo in smrt, vseh goljufov in oderuhov, ki vas hočejo pripraviti ob vaše časno premoženje. Pazite pa tudi skrbno, preljubi, da sebe samih ne boste slepo varali, da se ne boste preveč tolašili z božjim usmiljenjem, pri tem pa na neskončno pravičnost božjo pozabili, da ne boste samo poslušali božje besede, marveč jo tudi v srcu ohranili in jo izpolnovali, da si ne boste obetali dolgega življenja, pri tem pa pokoro na zadnjo uro odlašali. Vse to je zelo nevarno, ker oboje

je v božjih rokah: dolgo življenje nič menj kakor spreobrnjenje na zadnjo uro. Bodimo rodovitna dobra drevesa, ter rodimo dober sad, sad dobrih del, ki nam prinese večno življenje. Prosimo vsi skupaj dobrega Boga, naj nas vodi s svojo vsemogočno roko, ter nas brani vsega hudega, brani posebno vseh lažnjivih prerokov, ki prihajajo k nam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi. Amen.

Dr. Josip Jerše.

Osma nedelja po Binkoštih.

1. 0 krščanski varčnosti.

Bil je bogat človek, ki je imel hišnika, in ta je bil obdolžen pred njim, kakor da bi zapravljajl njegovo premoženje. Luk. 16, 1.

Neki bogat knez je šel pred nekaj leti, ko je denar še več veljave imel kakor dandanes, na sprehod. Na sprehodu naleti na kmečkega delavca, ki je veselo delal na njivi poleg ceste. Knez prične ž njim razgovor. In tu izvé od moža, da njiva ni njegova, marveč da je on le dninar in da bo zaslužil na dan 15 krajcarjev. „Petnajst krajcarjev!“ — se začudi knez, „kako morete s tem denarjem živeti?“ Pošteni mož pa se odreže: „To bi bila slaba, če bi ne mogel s tem denarjem živeti; vsaj ga sam niti porabiti ne smem. Z eno tretjino plačujem dolgove; eno tretjino dam v hranilnico — in le eno samo tretjino porabim za-se. Svoj zaslužek delim namreč s svojimi starši, ki ne morejo več delati, in s svojimi otroci, ki se še le delati učijo; staršem s tem povračujem dobrote, katere sem od njih prejemal od otroških let, od otrok pa pričakujem, da bodo tudi otroci kaj za-me storili, kedar bom star in sam ne bom več za delo. — Knezu je bila ta očetovska skrbnost in varčnost tako všeč, da je poštenega moža obilno obdaril in tudi za njegove otroke skrbel, da so mogli nazadnje zdatno podpirati onemoglega svojega očeta.

Ako nam današnji evangelijski omenja hišnika, ki je bil zatožen gospodarju, da zapravlja njegovo premoženje, moramo reči, da je bil med onim zapravljivim hišnikom in onim varčnim delavcem, o katerem smo ravnokar slišali, pač velik razloček. A vendar skušnja potrjuje, da je v kljub temu posebno med mladino mnogo taci, ki raje posnemajo lehkomišeljnega hišnika, kakor pa modrega, previdnega kmečkega dninarja. Zato se nam ne zdi nepotrebno, da govorim o krščanski varčnosti, in razložim:

I. Krščanska varčnost je vsem, posebno kmečkim ljudem, potrebna,

II. Kedaj je varčnost krščanska,

III. Kedaj neha varčnost krščanska biti.

I. Ali je pametna varčnost res potrebna? — Varčnosti nasprotna je zapravljivost, razkošnost, potrata... Kaj pa dela zapravljivost? Varčen človek si zna tako urediti, da ima sam kaj tudi za čas bolezní in starosti, ali da imajo kaj njegovi otroci, ali da vsaj drugim kaj dobrega stori. Zapravljivec na vse to ne misli... Danes privošči sebi in drugim preveč, nazadnje pa nima nobeden nič. Tako n. pr. ne pozna potratna gospodinja nobenega reda. Kedar ima, takrat so gostije. Jeseni, ko je še pridelka polno, se nič ne varčuje, marsikaj se proda, da se marsikaj kupi, spomladi pa manjka semena v kašči. Modra gospodinja vse preračuni, kedaj pride to prav, kedaj ono; modra gospodinja vé, kaj se spodobi njenemu stanu in kaj ne — potratna pa še dobre stvari zametuje ali pa hoče zmeraj nova biti.

Tudi lehkomiselní gospodar se previsoko nosi, doma se ne drži, podaja se v nevarne kupčije, pravde, ljubi lepe vozove, zale konje in marsikaj tacega, kar je združeno s stroški in z zgubami. Spočetka se kupuje, česar se ne potrebuje, kmalu se prodaja, kar se potrebuje. Proda se njiva, travnik, gozd... tako gré pri hiši čedalje slabeje. Iz družine tudi zgineta mir in zadovoljnost, vselijo pa se v hišo kreg, prepír, kletvina, ki so pogostni nasledki pomanjkanja in revščine, ako se obenem na Boga pozabi.

Sedaj pa recite: ali ni pametna varčnost potrebna? Kmečki gospodar mi je enkrat tožil: „Mladi ljudje ne znajo sedaj nič varčevati; pri nas kaka dekla še kaj prihrani, hlapec pa nobeden nič.“ Če tudi ni to zmeraj res, ali velikrat je res, res vzlasti to, da se mladina silno rada vdaja potratnosti in razkošnosti.

Taki lehkomiselnosti nasproti moramo pač povdarjati, da je krščanska varčnost potrebna, koristna, pametna in tudi Bogu ljuba...

a) Potrebna... Potrebna je vsem ljudem: revnim in bogatim, mladim in starim, samskim in oženjenim, otrokom in staršem. Če tudi ni vsem potrebna v enaki meri, recimo: premožnim manj kakor ubožcem, a vendar potrebna je vsem, ker nazadnje tudi velike bogatije se lahko zapravijo, če se ne varujejo. Tako je

bilo nedavno brati, da je neki poljski grajščak (Potocky) zaigral cele milijone premoženja. Skušnja pa uči, da ravno reveži znajo kaj malo varčevati; kedar ima, takrat od veselja takoj vse porabi ali celo potrati in marsikateri tak revež se ne more povspeti do misli, da bi on kaj imel.

In vendar, če nočeš trpeti p o m a n j k a n j a, moraš biti varčen. Le s pridnim delom in varčnostjo se pride do blagostanja. — Bog ti je dal pamet, in pamet ti pové, da utegneš priti v nesreče, bolezni, starost, ko ne boš mogel več delati. Lehkomiseljni ljudje se celo življenje otepajo z uboštvo, in nazadnje so še soseski za breme. In kako grenak je tisti kruh, katerega reže občina!

Z varčnostjo postaneš lahko s a m s v o j g o s p o d, da se ti ne bo treba toliko vklanjati. Med siromaki bomo dobili težko trdnih, z a n e s l j i v i h m o ž. Zavoljo zaslužka, zavoljo ljubega kruha mora revež večkrat tako plesati, kakor mu drugi godejo. Odvisen je od tega in onega: prositi mora na posodo denarja, živine, plačevati obresti, prositi, da se ga počaka za vračila itd.

Celo svojih verskih dolžnosti ne more večkrat prosto spolnovati tak siromak, ki je zmeraj drugim v strahu.

Če boš varčen, boš mogel tudi kaj dobrega storiti. Kdor ni varčen, veliko nima, zato tudi drugemu dati ne more. Če boš varčen, poskrbel boš kaj za svojo starost in tudi za svojo dušo.

Vzlasti starši, ki imajo medsebojne dolžnosti: dolžnost, da se ohrani podedovani dom; dolžnost skrbeti za ženo; dolžnost preskrbeti otroke — — posebno starši torej gotovo z a n e m a r j a j o svoj poklic in svojo od Boga dano nalogo, če niso varčni.

b) Iz tega spoznate, krščanski poslušalci, da je varčnost res potrebna in k o r i s t n a.

c) Pa tudi Bogu ljuba je... Varčnega človeka pametni ljudje čislajo, le samo pijančki, lehkoživci ga zasmehujejo, češ, kako je pust, ker nič ne zapravi; pri modrih ljudeh pa je varčen človek, varčen delavec, varčen mladenič na dobrem glasu. Na dobrem glasu je pa tudi navadno pri Bogu. Vsaj modra varčnost je č e d n o s t, katere nas je sam Jezus učil. Ko je bil nasitil 5000 mož s peterimi hlebi in dvema ribama, je rekel: *Poberite kosce, da konca ne vsamejo!* Torej naš Gospod, ki je bil všemogočen, ki bi bil lahko še nov čudež naredil, da bi kruha

ne manjkalo, je vendar hotel, da se z božjim darom lepo, varčno ravna. Lepa varčnost v vseh rečeh je gotovo tudi vladala v sveti družini nazareški, kjer je gospodinjala skromna gospodinja Mati božja, in kjer je gospodaril pošteni, pa ubogi sv. Jožef. Kaj menite, da takrat ni mogel Sin božji delati čudežev, da bi njim ničesar ne manjkalo? Gotovo jih je mogel, pa jih ni hotel. Božja volja je, da si pridobivamo kruha z delom in varčnostjo. Kdor sam razsipno meče proč, tak noče nič imeti, in Bog ne bo delal čudežev, da bi podpiral njegovo razsipnost. Z modrim varčevanjem si za služimo blagoslov božji.

II. Vendar pa ni vsaka varčnost Bogu ljuba, ampak le krščanska varčnost, to je taka, ki toliko varčuje, kolikor zapovedi božje dovolijo.

Dve reči pa tirja Bog od tvojega premoženja in tvojega prislužka: prvič, da daješ po svoji moči miloščino revežem, drugič, da odpreš tudi roko in mošnjo, kedar to tirja čast božja in korist sv. cerkve.

Do miloščine naše imajo pravico vsi taki, ki so tako stari ali tako bolni, da se sami ne morejo živiti. In takim miloščino dajati je naša dolžnost. Ne smemo misliti, da je to pač lepo, če damo vbogajme, pa če ne bi dali, bi ne bilo tako hudega: ne tako, miloščino dajati po svojih okoliščinah nam Bog ne svetuje, ampak u k a z u j e!

Zakaj pa u k a z u j e? Zato, da postane premožna in bogata tudi naša duša, in ne samo telo naše. Marsikdo, ki zapira vrata beračem, meni, da varčuje, pa on ne varčuje za-se, ampak on s tem le sam sebe goljufava. Privarčeval si je morda res časnega imetja, preskrbel je otroke, a njegova duša je ostala uboga. Brez dobrih del, gola in prazna bo stopila pred Sodnika. Ali je bilo to pametno? Naj odgovarjo Kristus sam!

Karkoli ste komu svojih najmanjših bratov storili, ste meni storili. — Povem vam, kozarec mrsle vode ne bo ostal brez plačila. — Torej Kristus imenuje reveže svoje brate, in potem bomo sojeni, če smo skazovali telesna dela usmiljenja ali ne. Dajte, in se vam bo dalo — je govoril Gospod sam; dobro, natlačeno, in potreseno in zvrhano mero vam bodo dali v vaše naročje. (Luk. 6, 38.) In modri Sirah zatrjuje: Z dobrim očesom daj, ker premore tvoja roka, zakaj Gospod je vravevalec, in ti bo sedmero povrnil. (Sir. 35, 12. 13.) Kako bogate obresti nam torej donaša miloščina — brez miloščine

prave varčnosti ni. Kar bote dali revežu na hišnem pragu, to vam bo Bog povrnil na njivi, in prav gotovo povrnil v nebesih.

Ravno tako pa imamo dolžnosti do Jezusa v sv. Zakramentu in do vesoljne matere sv. cerkve. Naš Gospod je govoril: *Gorečnost za čast hiše božje me razjeda*. Zato ga gotovo naša mlačnost za čast hiše božje žali, žali tudi tista mrzlota, ki meni, da bomo vse zgubili, ako bomo krajcar žrtvovali za potrebe vesoljne sv. cerkve. Prvi kristjani so žrtvovali ne samo svoje premoženje, celo svoje življenje za Jezusa; v primeri ž njimi kako malo mi storimo za rast in korist cerkve Jezusove!

III. Povedal sem tu, katero je glavno znamenje, da je varčnost še prava ostala. Povdarjam, da je to zelo, zelo važno, kajti lepa, pametna in za versko življenje tudi koristna reč je varčnost, ali velika nevarnost je, da se varčnost prevrže v skopost in lakomnost, in tedaj preneha krščanska varčnost biti. Lakomnost je naglavni greh, vsak človek ima nagnenje za skopost in lakomnost, in zatorej je ravno usmiljenost združena z miloščino edino zdravilo zoper to človeško strast. Kaj lepo je nevarnost lakomnosti opisal sv. Pavel, rekoč: *Tisti, ki hočejo obogateti, pridejo v skušnjavo in sadrgo hudičevo in v veliko nepridnih in škodljivih želj, katere potopé človeka v pogubljenje in končanje*. (I. Tim. 6, 7. 9.)

Ako si kdo niti potrebnih reči, ne hrane in ne obleke, ne sebi in ne drugim, ženi in otrokom ne privoščí; ako je kdo postal tako zaljubljen v denar, da mu je denar — bog; ako kdo vse svoje upanje stavi le na posvetno premoženje in nič več na Boga; ako se kdo grozovito trese za vsak krajcar, ki ga ima zgubiti; ako je kdo trdosrčen in neusmiljen proti revežem; ako kdo dela, kakor črna živina, tako, da si zapravi celo zdravje svoje; ako si kdo v bolezni niti zdravil ne privoščí; ako kdo iz zgolj skoposti niti otrok ne dá nič učiti; ako kdo poslom ne dá, kar jim gre; ako kdo ne odrajta, kar je odrajtati dolžan; ako se kdo spozabi, da se pri kupčiji laže, da večji dobiček ima; ako kdo utaji dolgove; ako se kdo celo dotika tuje lastnine, prestavlja mejnike, krade tuje blago — — to ni več varčnost, to je grešna skopost in lakomnost. O takem pravi modri Sirah: *Nič ni hudobnejšega kakor skopuh — —; nič ni krivičnejšega, kakor denar ljubiti; sakaj tak ima tudi svojo dušo na prodaj*. (Sir. 10, 10.) Da je to res, temu je priča Judež Iškarijot. In še

sedaj trdijo misijonarji, da vsak grešnik se lažje poboljša kakor skopuh in oderuh.

Lakomnost — to je torej tista nevarna jama, v katero kaj lahko zaidejo vsi, ki hočejo varčevati. Toda v jamo zaide tisti, ki pameti nima, ki po noči hodi, ki luči nima. To luč bote pa vi imeli, ako bote pred vsem pogosto se spominjali izrekov Jezusovih, ki nas nagovarjajo, ljubezen skazovati svojemu bližnjemu; ta luč naj vam bodo besede Gospodove: *Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi*; ta luč naj vam bode prepričanje, da je tudi ubog berač v posvečujoči milosti božji več vreden pred Bogom, kakor največji bogataš s svojimi krvavimi cekini in tolarji.

Zato pravim: Bodite pametno varčni! Bodite pametno varčni, vsaj kmet zamore obstati in zamore shajati le tedaj, če je varčen. Uradniku se določi plača od države, kmet pa si mora sam pomagati, sam mora misliti, kje bo dobil dohodkov, da bo preživel sebe in svojo družino. Nobenemu stanu ni varčnost toliko potrebna, kakor ravno kmečkemu stanu. Karkoli se dandanes kupi, je dražje kakor je nekdanj bilo — samo kmečki pridelki po večini niso dražji, marveč celo ceneji. Nemogoče je kmetu shajati, ako ne zna pametno gospodariti in varčen biti.

Pridenem le še te-le nasvete:

1. Varčno ravnaj z vsem, kar imaš in kar potrebuješ za ljudi in živali, bodi-si: obleka, drva, jed, pijača itd. Vsaka reč nekaj izda. Kdor ne zna male stvarice prav obrniti, ne bo nikdar pripravil do kaj večjega.

2. Varuj se dolgov! Pred vsem ne kupuj na upanje v prodajalnicah... Počakaj... potrpi, če le moreš; potrpi ti in otroci, da se bo kaj zaslužilo. Le na upanje ne! Hitro dobiš dolg v hišo, in dolg je grozna reč. Naglo se naredi, a težko plača; ko ti spiš, tvoj dolg raste.

3. Vsak krajcar obrni trikrat v roki, predno ga izdaš... Pomisli dobro, kaj kupiš, ali je stvar potrebna ali ne; komur ni krajcarja mar, ne bo krone gospodar.

4. Bodi z malim zadovoljen! Potratnež mora napraviti, če bi še toliko imel. Veliko jih je v pomanjkanju, ker v boljših časih niso poznali prave mere. Varuj se torej vse gosposčine in baharije bodi-si v obleki, v jedi in v pijači, za-se pa tudi za družino. Prevzetija je dober kup, a priprava je draga. Tudi baharija z dotami in balami je neumna.

5. Uči varčnosti tudi svoje otroke! Otroška darila, ki jih otroci dobijo, skrbno shrani, in o svojem času vloží v hranilnico, da bodo imeli svojo hranilno knjižico, če tudi ni več v nji ko dve kroni. Obleko, katero si bodo otroci sami kupili, bodo mnogo bolj cenili in jo bolj varovali ko tisto, ki sta jo kupila oče in mati.

6. Drži se tega pravila, da nobenega reveža ne odpustiš brez daru od hiše. Miloščino naj dajejo otroci! Nikdar ne zasmehuj revežev. Domačim ubogim pomagaj kolikor moreš in kakor moreš. Kedar jih greš obiskat, naj gredó otroci s teboj. Kedar greš k spovedi, vselej daj nekaj miloščine za odpuščanje svojih grehov. — Če tako delaš, boš nosil v dvojno hranilnico, v eno na zemlji, in v drugo v nebesih. Amen.

J. Mikš.

2. Sv. Ana in sv. Joahim.

(Za god sv. Ane.)

Kdo bo našel močno ženo? Njena
cena je ko reči iz daljnega in od zadnjih
pokrajin. Srce njenega moža se nanjo
zanaša. Preg. 31, 10, 11.

Jako znamenito je 31. poglavje v bukvah pregovorov Salomonovih in 31. poglavje v bukvah Sirahovih, obe poglavji sta si tudi nekoliko podobni. V svojih premodrih pregovorih poprašuje Salomon po čednostni ženi rekoč: *Kdo bo našel močno ženo? Njena cena je ko reči iz daljnega in od sadnjih pokrajin. Srce njenega moža se nanjo zanaša Ona mu skazuje dobro, in ne hudega vse svoje žive dni. Njeni otroci se vzdignejo, in jo blagrujejo; tudi njen mož jo hvali.* Modri Sirah pa poprašuje tudi po hvalevrednem, brezmadežnem možu ter ga slavi tako-le: *Blagor možu, ki je najden brez madeža, in kateri ne hodi za slatom, in se ne zanaša na denar in zaklade. Kdo je ta? da ga hvalimo; sakaj čudo je delal v svojem življenju. Kdor je bil v tem skušen, in je popolnoma, bo večno čast dosegel.*

Dva svetopisemska modrijana sta iskala s temi besedami močno, dobro ženo in vrlega, pravičnega moža. Sv. cerkev pa ju je našla v sv. Ani in sv. Joahimu. Zato se prve besede nahajajo v berilu današnjega godu sv. Ane, druge pa se bodo brale v berilu

na god sv. Joahima, prvo nedeljo po Marijinem vnebovzetju. Kako čednostna ženska je bila sv. Ana, in kako popoln mož je bil sv. Joahim, o tem naj vam danes nekoliko povem na podlagi ustnih izročil, ker sv. pismo ju ne omeni nikjer. In zdi se mi toliko potrebnije, povedati vam poleg sv. Ane tudi nekoliko o sv. Joahimu, ker o tem svetniku menjkrat kaj slišite.

1. Ko se je približeval čas, da ima Odrešenik rojen biti na svet, sta živela v Betlehemu bogoboječ judovski duhovnik iz rodu Levijevega, imenom Matan, in njegova bogoljubna žena Marija. Imela sta tri hčere. Prva je bila Marija, katera se je omožila s Kleofom, in jo omenja sv. evangelij. Bila je mati sv. apostola Jakoba mlajšega, sv. Juda Tadeja, sv. Simeona, poznejšega škofa jeruzalemskega, in sv. Jožefa, s pridevkom Barsabas. To so tisti učenci, katere evangelij po navadi tedanje govorice imenuje brate Jezusove, akoravno so bili le bratrance njegove matere. Druga se je imenovala Sobe ali Jobe in je postala mati sv. Elizabete, katera je Cahariju rodila sv. Janeza Krstnika. Tretja hči Matanova pa je bila sv. Ana, mati Marije prečiste Device. Iz Betlehema se je ta družina preselila na Galilejsko v mesto Sefor, kjer so starši svojo hčerko Ano vzgajili prav skrbno.

2. Akoravno mladostne dobe sv. Ane cerkveni pisatelji ali njeni vrstniki niso popisali na dolgo in široko, vendar vemo iz prikazni Marijine sv. Brigiti to-le. Sv. Brigita piše: „Mati Gospodova mi je nekikrat rekla, da je živela sv. Ana posebno deviško in bogoboječe. Da je morala biti sv. Ana polna čednosti, je pojasnoval tudi sv. cerkveni učenik Peter Hrizolog v neki svoji pridigi o Mariji tako-le: „Kdo je kedaj žel, ne da bi bil poprej delal v potu svojega obraza? Kdo je kedaj obiral svoje sadje, ne da bi bil poprej sadil drevje? Kdo je kedaj dosegel svoj cilj, ne da bi bil hodil poprej po tistem potu, kateri edini pelje k njemu? Tako je mogla Adamova hči, ki je imela biti tudi hči nebeškega Očeta, Mati Sina božjega in nevesta sv. Duha, izvirati le od takih staršev, ki so bili ozaljšani z najvišjimi čednostmi in milostmi božjimi.“

Sv. Ana pa je tudi najmarljivše sodelovala z milostjo božjo, zato je bila tudi vsa ponižna, polna ljubezni in modrosti. Rada je premišljevala sv. resnice in pogostoma je zahajala na bližnjo Karmelsko goro, kjer je več učencev preroka Elija služilo Bogu v ponižni spokornosti.

Med tem jej umrje mati Marija, ponovivši jej še enkrat svoje dobre nauke ter spomnivši jo obljubljenega Odrešenika.

Poprej že pa je izgubila skrbnega očeta. V tem kraju ostane sv. Ana še dve leti.

3. V Nazaretu je živel tedaj bogaboječ mladenič Joahim. Bil je iz rodu Judovega pa iz kraljeve rodbine Davidove, ki je služil Bogu iz vsega srca. Kupčeval je z ovci in volno, in ni bil brez imetja. Ta Joahim vzame v zakon sv. Ano, o kateri je večkrat slišal, kako je ponižna, kako pridna in kako ljubi skrito domače življenje. Na ta način se združi duhovski rod Levijev s kraljevo rodbino Davidovo. O tej zakonski zvezi je Mati božja sveti Brigiti razodela to-le: „Bog je sklenil zakon mojih staršev, ker sta med vsemi svojimi vrstniki ohranila prelepo nedolžnost.“ Sv. Joahim in sv. Ana sta veliko molila, šla po judovski postavi vsako leto vsaj trikrat v Jeruzalem ter sta pogostokrat obiskovala pobožne može na gori Karmelski. Kaj lepo sta se razumela med seboj, ljubezen in edinost sta ju spremljali v vsem življenju. Služila sta Bogu iz vsega srca zvesto in veselo. Joahim je imel le eno željo, in sicer, da bi mu Bog dal dediča ali dedinjo njegovega imena in čednosti. Zato je šel večkrat molit na samotni kraj na goro ter prosit Boga, da bi ga v tem milostno uslišal, kakor nam to sporoča sv. Epifanij, ki je umrl l. 403.

Med tem so se spolnovali na teh dveh svetih osebah besede svetega pisma, ki se beró v berilu na god obeh svetnikov. Danes se bere z ozirom na sv. Ano: *Svojo roko odpira ubogemu, in svoje dlani steguje proti potrebnemu.* Na sv. Joahima god pa govori modri Sirah: *On bi bil lahko grešil, pa ni grešil; hudo storil, pa ni storil; zato je vtrjeno njegovo blago v Gospodu, in njegovo miloščino bo vsa množica svetih osnanovala.* Bila sta jako radodarna. Zgodaj že sta razdelila vse svoje premoženje na tri dele; en del za Boga in njegov tempel, drugi del za reveže, tretji del pa zase in svojo družino. Kaj ne, bila sta vrla hišnika Gospodova.

Tako jima je teklo življenje, in že je poteklo dvajset let, ne da bi se spolnila njuna največja želja. To ju je bolelo toliko bolj, ker sta vedela, da bo Mesija rojen iz rodu Judovega in iz kraljeve hiše Davidove. Vsi potomci iz teh obeh rodbin so pričakovali to milost zase. Zato sta se Joahim in Ana čutila zelo nesrečna in kaznovana, ker sta bila brez nasledstva. Pa kakor je svoje dni storila Ana,

mati Samuelova, tako storita tudi sv. Joahim in sv. Ana obljudo, da hočeta Bogu posvetiti sina ali hčer, če se Vsemogočni ozre na nju.

Nekega dni pride Joahim k prazniku obletnice posvetitve jeruzalemskega templja ter prinese nenavadno obilnih darov za božjo službo. Toda duhovnik Isahar po tedanji šegi ne sprejme darov, ker je bil Joahim brez nasledstva. Kako hudo to dene sv. možu! Čuti se tako osramočenega, ponižanega in obupanega, da od templja hiti kar k ubogim pastirjem ter jim svoje darove podá kot miloščino. Ta radodarnost je Gospodu tako všeč, da ga štirideset dni potem potolaži po angelu, ki mu tako-le govori: „Joahim, Bog je tvoje molitve, tvoj pot in miloščino sprejel ter te uslišal; on bo blagoslovil tvoj zakon. Dobila bosta dete, ki bode največja tolažba zemlje in veselje nebes. To dete imenuj Marijo! V dokaz, da ti to sporočam v imenu Najvišjega, srečal boš pred vratmi, ki se imenujejo zlata, Ano, katera ti pride naproti, da se s teboj vred Bogu zahvali v Jeruzalemu za to milost.“ Tako sporoči angel tudi sv. Ani.

Nato hitita v Jeruzalem ter najdeta vse tako, kakor jima je bil naznanil angel. Vstopita v tempel ter se zahvalita Bogu iz dna svoje duše. Potem se vrneta domov ter v sv. upanju pričakujeta, da se jima spolni obljudba božja. In zares ju upanje ne vara; Bog jima podari otroka, brez madeža izvirnega greha spočetega, ki ga imenujeta Marijo. Tako jima dá Bog še več, kakor sta mislila, namreč Mater božjo za hčer. Če Bog naših prošenj ne usliši precej, jih dostikrat pozneje usliši v toliko večji meri.

Tri leta staro hčerko Marijo pelje sv. Ana, zvesta svoji obljudi, v tempel, da jo polna hvaležnosti odda ter posveti Bogu. Ondi ostane Marija deset let, kjer jo vzgojé v strahu božjem za molitev in delo, vzgojé za Boga, ne za posvetnost.

4. Med tem časom so njeni starši bivali blizu templja, kjer je potem sv. Joahim tudi umrl, kakor trdijo nekateri. Po smrti sv. moža gre sv. mati Ana v Nazaret ter ondí preživi svoja vdovska leta v sv. ponižnosti, samoti in božji službi. Dà, celo njeno življenje bi se smelo imenovati neprestana molitev, dokler ni umrla 79 let stara ter bila pokopana kraj svojega sv. moža. Cerkveni pisavci imenujejo smrt sv. Ane sladko spanje, da naznanijo, s kako svetim mirom je izročila Bogu sv. dušo.

God sv. Joahima so v vzhodni cerkvi praznovali že zgodaj, in sicer dné 9. sept., na zahodu pa nekaj časa dné 20. marca,

a papež Urban VIII. ga je postavil za vselej na nedeljo po velikem šmarnu. Dne 1. avg. 1879. so sv. oče Leon XIII. god sv. Joahima in sv. Ane povzdignili v praznik višje vrste v cerkveno - obrednem pomenu. Sv. Joahima, da še to omenim, obrazujejo kot starega, častitljivega moža; včasih drži malo Marijo v rokah, včasih pa pletenico z golóbi v roki ali jo ima poleg sebe v znak daritve v templu.

Sv. Ana je umrla ali v Jeruzalemu ali pa v Nazaretu. Njene telesne ostanke so prenesli pozneje v lepo Marijino cerkev v dolino Jozafat. Sicer pa že sedaj stoji blizu Oljske gore cerkev sv. Ane; pravijo, da je tu bivala ter imela svojo hišo. Trdijo tudi, da je bila tu rojena presv. Devica. V podzemeljski cerkvi je oltar v čast rojstvu Marijinemu.

5. Gospod je sv. Ano poveljal po mnogih čudežih. Karmelitski menih Janez Tomaž, imenovan od sv. Cirila, je v 17. stoletju izdal knjigo o sv. Ani, kjer pravi, da so izmed ondi naštetih in opisanih čudežev prepisani iz starih bukev in zapisnikov le tisti, kateri so najobširniše popisani, ali pa, kateri so bili po natančni, javni ali sodnijski preiskavi vanjo sprejeti. Na priprošnjo sv. Ane sta bila od mrtvih k življenju obujena 2, 60 pa otetih iz smrtne nevarnosti, več slepcev je spregledalo, več mutcev spregovorilo, več glušcev spreslišalo, več kruljevih shodilo, osem zakonskih je na priprošnjo sv. Ane dobilo naslednika. Največ čudežev je naštetih iz l. 1647.

Vsled tega je lahko umevno, da se je češčenje sv. Ane tako razširilo. Cesar Justinijan I. je njej v čast dal pozidati lepo cerkev v Carigradu. Na zahodu je menda že sv. Jakob nesel njeno slavo po Španskem, odtod se je dalje širila po vnetih naslednikih apostolov po Evropi, najprej po Angleškem. Stavili so v njeno čast oltarje, ustanavljali bratovščine ter zlasti v torkih jo bolj častili, ker je baje umrla na torek. Na Dunaju je bila bratovščina sv. Ane že davno ustanovljena v cerkvi sv. Ane. Oživili so to bratovščino l. 1899. V tej cerkvi kažejo na praznik sv. Ane že blizo 200 let desno roko svete Ane, jako bogato z zlatimi prstani in demanti ozaljšano, v srebrni monštranci, leva roka pa je v Rimu. Oj, blažene roke, ki so nekdanj nosile in vodile presv. devico Marijo! Na tisti moštranci pa so zapisane pomenljive in krščanskega upanja polne besede: „Naša sreča je v tvoji roki!“

Sv. Ano obrazujejo kot častitljivo ženo z odprtimi bukvami; pred seboj ima navadno preblaženo devico Marijo kot malo de-

kletce, ki bere knjigo, ali pa tudi večjo Devico z Jezuškom, ki ga drži sv. Ana na rokah, s sivim sv. Joahimom v ozadju. Večji del nosi sv. Ana zeleno ogrinjalo, kot mati Marijina, katera je „upanje naše“ in upanje vesoljnega sveta; zelena barva pa je barva upanja. V Bretaniji časté sveto Ano kot patrono zelenih livad, in poljedelci jo prosijo pomoči za obilno žetev. Tudi med vernimi Slovenci se sv. Ana zeló časti, večji del imajo sopraznik, ko prihité k sv. maši ter ne delajo na polju.

Tako sta torej ponižno, bogoljubno in udano v voljo božjo živela sv. Joahim in sv. Ana, primerno, kakor se razlagajo že njihuni imeni. Joahim pomeni namreč toliko kot od Boga izvoljeni, po Bogu utrjeni ali tudi „pripravljanje Gospodovo“, kakor pravi sv. Epifanij, „ker je bil iz njega pripravljen tempel Gospodov, namreč Devica“; Ana pa znači milost, prijetnost. Mladostna leta sta preživela brezmadežno, pripravljala sta se v strahu božjem na zakonski stan in živela sta v zakonu tako, kakor pravi sv. pismo o Cahariji in Elizabeti: *Bila sta oba pravična pred Bogom, ker sta živela po vseh zapovedih in postavah Gospodovih, nesvarljivo.* (Luk. 1, 6.) Zares sv. Ana je tista nad vse cenjena močna žena svetopisemska in sv. Joahim tisti brezmadežni popolni mož. Ona dva sta tudi patrona zakonskih in posebej je sv. Ana zavetnica krščanskih mater, pa tudi vseh vzgojevalcev mladine. Po njih se zgledujte vi, ki nameravate stopiti v zakonski stan, po njih tisti, ki ste že v njem, da boste stanovske dolžnosti opravljali zvesto in v strahu božjem. Posebej si ve, krščanske matere, vzemite k srcu besede iz današnjega berila o sv. Ani: *Žena, katera se boji Gospoda, ona bo hvaljena.*

Pohvalil, povišal je Bog sv. Ano in sv. Joahima najprej s tem, da ju je vredna spoznal, imeti Mater Odrešenikovo za svojo hčer. Zlasti pa je njuno preprosto ponižnost povišal in poplačal v nebeškem kraljestvu. V nebesih se v ponižnosti še bolj svetita, ker ondi še le prav spoznata, kako neskončen je Bog, kako prečuden v svojih milostih, po katerih ju je potegnil v sv. raj, in kako ničén je človek in nevreden božje ljubezni. Njuna izredna čednost mora tudi izredno biti poplačana. *Bog bo povrnil vsakemu po njegovih delih.* (Rim. 2, 6.) Poleg tega pa, ali ne bo Gospod svoje stare matere in starega očeta in staršev nebeške kraljice povzdignil visoko pred svoj prestol? In če je Gospod obljubil nebeško plačilo za kozarec mrzle vode, ali nista sv. Ana in

sv. Joahim mnogo mnogo dobrot in uslug ljubezni skazovala božji Materi pa tudi siromakom na zemlji, ali ne bosta, vprašam dalje, za vse to še toliko bolj poplačana v nebeškem kraljestvu? In, ali ne bosta Jezus in Marija toliko prej uslišala svojih prošilcev, ako se po priprošnji sv. Ane in sv. Joahima zatekó k njima? Saj je Bog uslišal neštetokrat tudi Izraelce ter jim odpustil na priprošnjo Mojzesovo.

Zaupno se zatekajmo k sv. Ani v vseh nadlogah, dušnih in telesnih, posebno pa se priporočajmo za srečno zadnjo uro in milostno sodbo božjo, da bomo mogli toliko lažje obstati, ko tudi nam poreče pravični Sodnik: *Daj odgovor od svojega hiševanja. Amen.*

V. Bernik.

Priložnostni govori.

Pomen varuštva svetnikov.*)

Vi niste več gostje in tujci, ampak ste meščani svetnikov in domači božji.
Efež. 2, 19.

Ljubi kristjani! v cerkvenem zapisniku duhovnih opravil in molitev je vsem mašnikom, kateri opravljajo duhovno službo pri kaki sv. Marjeti posvečeni cerkvi, danes izjemno zapovedano, da imajo z večjo slovesnostjo maševati in druge molitve opravljati na čast sv. Marjete device in mučenice. S tem tudi sv. cerkev opominja in vabi verno ljudstvo k posebni slovesni pobožnosti; sv. cerkev želi, da bi se ljudstvo te slovesnosti udeležilo; vi ste v ta namen to cerkev, to sv. Marjeti posvečeno hišo božjo ozaljšali in ste zdaj v obilnem številu semkaj prišli, da bi se te slovesnosti udeležili in sv. Marjeto počastili. Gotovo tudi pričakujete, da vam bom o tej slovesnosti govoril. Zato vam hočem najprej razložiti pomen in namen cerkvenega varuštva ali patrocinija svetnikov sploh, potem pa posebno varuštvo sv. Marjete, kateri je ta cerkev posvečena, in naše dolžnosti do nje.

Ko obhajamo varuštvo ali patrocinij sv. Marjete, spoznamo in trdimo, da je sv. Marjeta kot varuhinja ali patrona s to cerkvijo in s celo faro v neki posebni zvezi. To posebno zvezo pa za-

*) Govor je uravnan za praznik sv. Marjete, pa je primeren tudi za druge patrocinije.

moremo še le po tem dobro spoznati, ko smo spoznali in razumeli, kako zvezo da imajo vobče svetniki z nami. Mi verujemo občestvo svetnikov, verujemo, da smo s svetniki v zvezi kakor udje enega telesa, katerega glava je Kristus, in da smo vsi deležni duhovnih dobrot tega telesa. Tako smo se učili v krščanskem nauku. Ali to ni dosti; mi moramo poedine ude tega telesa in njegove duhovne dobrote bolj natanko spoznati. — Sv. pismo samo imenuje našo zvezo s svetniki telo, ker ima res neko podobo s telesom. Telo ima mnoge in različne ude, vsi udje pa so tako združeni med seboj, da je le eno telo, in bolezen ali pomanjkanje enega uda občutijo tudi drugi udje. Tako je pri mnogih družtvih ljudi na zemlji, tako pri našem združenju s svetniki v nebesih.

V hiši je več ljudi: gospodar, gospodinja, hlapci in dekle, otroci, možki, ženske, — med seboj so vsi različni in vendar so vsi zedinjeni le ena hiša, ena družina; vsi občutijo zdravje in bolezen ali smrt enega domačih. V vasi ali soseski so različne hiše in družine, vsi pa le ena občina ali soseska, in nesrečo ene hiše vsi občutijo, vsi morajo zavoljo nesreče ene družine nekaj trpeti. V deželi so različna mesta, različne vasi in občine, ali vsi so med seboj v taki zvezi, da so le ena dežela. — Tako je tudi pri občestvu svetnikov: veliko udov, in med njimi velika različnost, vsi pa so med seboj v taki zvezi, da je prava edinost, eno občestvo, kakor eno telo. Pa pogledjmo še malo bolj natanko to telo in poedine ude tega telesa!

O angelih vemo, da so razdeljeni v devet korov ali redov, o svetnikih tudi piše sv. ap. Pavel, da se razločujejo drug od drugega kakor se razloči solnce od meseca in drugih zvezd. *Druga je svetloba solnca, druga svetloba lune in druga svetloba zvezd: zvezda se od zvezde razloči po svetlobi* (I. Kor. 15, 41.); tako tudi svetnik od svetnika. — Ko je bil sv. Janez zamaknjen v nebesa, pravi, da je videl: a) Nebeščanov veliko trumo, katere ni nihče mogel prešteti, iz vseh narodov in rodov in ljudstev in jezikov stati pred sedežem in pred Jagnjetom. Bili so oblečeni v bela oblačila in palmove veje so bile v njih rokah. Res veliko, neštevilno veliko je zveličanih v nebesih. b) Po tem je slišal število zaznamnjanih iz vseh rodov izraelovih otrok. To so posebno izvoljeni, prijatelji in miljenci božji. Dalje pravi, da je videl c) device hoditi za Jagnjetom, kamor koli je šlo, in peti pesem, katere nihče ni mogel peti razen devic. Poslednjič je videl č) starešine sedeti na stolah okrog sedeža: bili so v bela oblačila oblečeni in

na njih glavah so bile zlate krone, v rokah pa so imeli citre in zlate kupe polne kadila, kar so molitve svetnikov in svetih pobožnih ljudi še tukaj na zemlji. To so oni, katere mi kot svetnike častimo in na pomoč kličemo. Vsi ti skupaj so občestvo svetnikov; med seboj so sicer različni, ali vsi so med seboj tudi v neki zvezi: kakor eno telo, eno občestvo, kjer drug drugega razveseljuje. In v tem občestvu smo tudi mi, ne samo namenjeni enkrat tje priti, mi smo že resnično v tem občestvu kakor pravi udje v telesu. Po sv. krstu smo pristopili v sv. cerkev, ali kakor piše sv. ap. Pavel Hebrejcem (12, 22): *K mestu živega Boga, k nebeškemu Jeruzalemu in k množini veliko tisoč angelov, k cerkvi prvencev, kateri so zapisani v nebesih, in k Bogu sodniku vseh in k duhovom pravičnih* (k onim namreč, ki so že kot pravični umrli in zdaj kot zveličani duhovi čakajo vstajenja). Pristopili smo, ne kakorsibodi, s pristopom smo že postali *meščani svetnikov in domači božji*; meščan pa, ali domač, ko pride domov, ni tujec ali gost, on ima svoje meščanske pravice kakor drugi. Ali ne samo ko pride domov, tudi ko je še v daljnem svetu, ima doma svoje pravice, če jih tudi še ne more uživati. Tako imamo mi, ako smo v milosti božji, vse pravice nebeščanov, če tudi še nismo v nebesih: ni moči, katera bi nam zabranila, svoj čas stopiti med nebeščane in uživati vse pravice, vse prijetnosti nebeške. Ako smo torej v milosti božji, smo že pravi nebeščani, otroci božji, domači božji, kakor drugi svetniki, le s tem razločkom, da so oni že doma kakor pri kosilu, mi pa moramo še nekoliko časa delati, truditi se, preden stopimo med nje. Zveličar naš Jezus Kristus večkrat imenuje občestvo svetnikov kraljestvo božje, tako posebno lepo v priliki o veliki večerji: Svetniki so že pri „ženitnini Jagnjeta“, mi pa še čakamo, sicer že v njegovi hiši ali palači, v sv. cerkvi, kakor na mestu, kjer si imamo obuvalo očistiti in obleko pripraviti in čakati, da se tudi nam odprejo vrata. Svatovsko obleko, posvečujočo milost nam je že sam podelil, in ako bi jo kdo med čakanjem omadeževal, ali celo izgubil, je še pripravil tudi pomočke, sv. zakramente, da se zamore očistiti ali zopet zadobiti. Gorje pa tistemu, ki bi imel s smrtnim grehom omadeževano obleko, ko se za njega vrata odprejo. On bo moral slišati strašne besede: *Zvežite mu roke in noge, in vrsite ga v vnanjo temo, ondi bo jok in škripanje s zobmi.* — Glejte, to je občestvo svetnikov: mi smo s svetniki eno društvo,

ena družina, le s tem razločkom, da oni že uživajo, mi pa smo še v nevarnosti. Zato pa Bog še posebej za nas skrbi.

Bog dela z nami tako, kakor mi delamo; ali boljše rečeno: ko človek pametno dela, posnema Boga samega. Človek je po podobi in podobnosti božji ustvarjen; ko on po svoji naturi dela, posnema Boga, in čim boljše dela, tem bolj posnema Boga. Vsako dobro delo je ravno zato dobro, ker je podobno dejanju božjemu, in čim večja je podobnost, tem boljše je delo. Kako pa delate vi? — Onim, ki so v nevarnosti, daste varuha ali pomočnika, majhne otroke izročite varuštvu drugih. Ko si v nevarnosti, pokličeš drugega, da te varuje, postavim, da ti drži lestvo ali kaj takega; ko ne veš pota, poprašuješ ali najmeš tovariša, da te vodi. Ko gosposka še ni bila tako urejena, kakor je zdaj, ko so še tolovaji ropali in ljudi lovili, so cele vasi in soseske prosile, da smejo v nevarnosti pribežati v bližnjo grajščino, prosile, da bi jih grajščina varovala, in so se dragovoljno obvezale zato grajščini pomagati, grajščina pa je obljubila, da jih bo varovala. Tako je postalo neko svetno varuštvo, svetni patrocinij. Ravno tako pa se je godilo in se še godi v nadnaravnem življenju naših duš. Ker smo mi slabi, nam je dal Bog angele varuhe, da nas varujejo na vseh naših potih. Pa ne le poedinim ljudem je dal Bog angele varuhe: kakor nas sv. pismo uči, je Bog tudi mesta, dežele in kraljestva poedinim angelom v posebno varuštvo izročil. Po nadahnjenju sv. Duha priporoča sv. cerkev poedine ljudi, mesta in dežele posebnim svetnikom v varuštvo. Verni kristjani si volijo po nekem nagonu, ki ga sv. vera probuja, svetnike in svetnice v varuhe ali zaščitnike. Sv. cerkev take volitve potrjuje ter s svojo oblastjo odreja, kako naj se obhajajo. Več kot tisočletna izkušnja nas pa uči, da to Bogu dopada, svetnikom je v čast in nam v korist. Take slovesnosti tedaj niso prazne navade ali gole šege, niso posvetne veselice, temveč prave cerkvene slovesnosti in krščanske pobožnosti.

Izraelsko ljudstvo v puščavi je bilo podoba sv. cerkve, ali občestva svetnikov. Pa kaj vemo o tem ljudstvu? V peti knjigi Mojzesovi (3, 18) beremo: Ko je to ljudstvo prišlo do obljubljene dežele, so najprej dobili svoj delež Rubenov, Gadov in Manasetov rod še onkraj Jordana. Ali pri tem ni ostalo. Mojzes jim reče v imenu božjem: „Vi imate svoj delež, žene in otroci naj ostanejo v mestih, katera sem vam dal, junaški možaki pa pojdite oboroženi pred svojimi brati, Izraelovimi otroci . . . dokler Gospod ne

dá miru vašim bratom, kakor ga je vam že dal.“ Tako nekako govori tudi Bog k izvoljenim svetnikom v nebesih: Vi ste svoj delež že prejeli, vaše zveličanje vam je zagotovljeno, ali pomagajte svojim bratom, ki so še v nevarnosti, dokler se ne dopolni število izvoljenih.

In svetniki tudi izpolnjujejo to voljo božjo, in jo izpolnjujejo z nekim ponosom, ker imajo v tem še posebno čast in lastno korist: čast, ker se s tem slavi njih ime na zemlji in v nebesih, korist, ker bo prej polno število zveličanih. Zakaj blaženost zveličanih je sicer bistveno završena v tem, da Boga gledajo, vendar pa smemo reči, da je do zadnjega dne še nekako pomanjkljiva, ker še niso tudi v telesu zveličani, in ker so še prazna mesta v nebesih. Dokler niso vsa mesta polna, je pa pri vsaki veselici še nekako pomanjkanje. Pa glejte! mi vsi in vsak nas ima gori v nebesih svoje mesto pripravljeno, mi smo res domači božji, že meščani svetnikov. Vsak ima svoje odločeno mesto, ki ga čaka, ako v milosti božji umrje. Ko pa se bo napolnilo število izvoljenih, bo sodnji dan in svetniki bodo po vstajenju tudi s telesi v nebesih, ondi ne bo nobenega pomanjkanja več.

Glejte! to je polni pomen občestva svetnikov, v tem občestvu mi nismo gostje ali tujci, tukaj smo že domači, pravi meščani, kjer imamo svoje mesto, svoje pravice, ter smo zagotovljeni, ako ostanemo stanovitni, da pojdemo v hišo gospodovo; vsak zamore reči s sv. Pavlom: *Prihranjena mi je krona pravice, katero mi bo dal Gospod, pravični sodnik.* (2. Tim. 4, 8.) Ali ne le mesto imamo pripravljeno, svetniki nas tudi že željno pričakujejo, veselé se, ko vidijo, da se jim bližamo, pripravljene so nam pomagati, nas v nevarnosti varovati. Zato jih mi prosimo, oni nam pa tudi resnično pomagajo in nas v nevarnosti varujejo.

Vaši predniki so se posebno k sv. Marjeti obrnili, njo izvolili, da bi varovala celo faro, posebno pa, da bi sprejemala in pred prestol božji nosila molitve onih, kateri bi v tej cerkvi molili. Sv. Marjeta je to izvolitev sprejela, sv. cerkev jo je potrdila. Sv. Marjeta je molitve sprejemala in jih še sprejema; ali koliko je bilo in koliko je še mlačnih, raztresenih, zaspanih molitev! Vse te molitve pa ona popravlja, s svojimi molitvami podpira in stori, da bolj prijetne prihajajo pred obličje božje. Mnogim je izprosila duha prave pobožnosti, mnogim je že pomagala k zveličanju. In vse to bo ona zvesto spolnovala, dokler boste vi svojim obljubam zvesti. Danes se obhaja spomin zveze vaših prednikov s sv. Mar-

jeto, ponovite tudi vi to zvezo in spominjajte se vseh dobrot, katere je že ta fara po njeni priprošnji prejela, in jih upa še prejeti. — To je vesel spomin, pravi vzrok današnjega veselja. To je pravo veselje, in zamorem vam s sv. Pavlom (Filip. 4, 4.) reči: *Veselite se v Gospodu, še rečem: veselite se! ali vaša spodobnost, vaša krotkost in pohlevnost — vaše spodobno življenje — bodi znano vsem ljudem, Gospod je blizo.* — *Služite Gospodu goreči v duhu, v nadlogi potrpežljivi, v molitvi stanovitni, v upanju veseli.* (Rim. 12, 12.)

S tem sem vam pa že tudi naznanil, kako morate to slovesnost obhajati. Le še nekaj iz skrivnega razodenja sv. Janeza hočem povedati. Sv. Janez je bil zamaknjen v duhu in Bog mu je razodel, v podobah pokazal, kaj se bo zgodilo še na zemlji, in po tem je apostol te podobe po navdihnjenju sv. Duha zapisal. Dasi so nekatere teh podob težko razumljive, se more vendar iz njih posneti kak zveličaven nauk. Tako nam pripoveduje, da je videl v nebesih slavo božjo, svetnike in angele pred Bogom, in bile so tukaj tudi bukve znotraj in zunaj pisane ali zapečatenes s sedmerimi pečati. Jagnje (Jezus Kristus) je odpiralo te bukve, in ko je sedmi pečat odprlo, (tako nam piše v 8. pogl.), je postala velika tihota v nebesih kake pol ure. Bilo je ravno pred obličjem božjim sedem angelov s trobentami in en angel je imel zlato kadilnico, in mu je bilo dano veliko kadila (molitev svetnikov), da bi jih položil na zlati oltar pred obličje božje. In dim kadila se je kvišku kadil z molitvami svetnikov iz rok angela pred Boga. Potem pa je vzel angel kadilnico, jo je napolnil z ognjem oltarja in je istresel na zemljo, in nastalo je gromenje in glasovi in bliski in velik potres. Nato pa so začeli še angeli trobiti drug za drugim, in godile so se na zemlji reči, da človeka groza obhaja, ko jih le bere. To so storili angeli, ker angeli so posebni izpolnvalci volje božje, maščevalci, meč božji, oni se posebno potegujejo za čast božjo. Ali moj namen ni še več o tem govoriti in vam te grozne reči razlagati, vprašam vas le: Zakaj je angel iztresel ogenj? Je bil le nespreten? Ne spodobi se kaj takega le misliti. Je li iztresel iz sovraštva do ljudi? O ne. On je dober angel, ljubi ljudi. Vzrok je bil v kaditu ali molitvah, katere je prinašal pred Boga: bodi si, da je Bog uslišal prošnje izvoljenih (Apoc. 6, 10) in maščeval nedolžno prelito kri, bodi si da ni dobil kadila molitev. Ljudje so obljubili, in niso spolnili, ali so namesto obljubljenes molitve še celo z grehi Boga žalili. Zato je angel

iztresel ogenj, zato je nastalo gromenje in bliski in potres zemlje in druge grozne reči.

Ljubi kristjani! Vaši predniki so obljubili, in vi ste to obljubo že večkrat ponovili, vi ste tedaj dolžni posebno danes sv. Marjeto častiti in zahvaliti se za vse dobrote in milosti, katere ste po priprošnji sv. Marjete prejeli. Ako bi to zanemarili, ali še celo, kar Bog obvaruj, namesto molitve, z grehi Boga žalili, morali bi se bati, da tudi na vas angel božji ne iztrese ognja jeze božje. Vidite tedaj, zakaj in kako morate to slovesnost obhajati. Vi se morate s hvaležnim srcem spominjati že prejetih dobrot in z veseljem upati, da jih bote po priprošnji sv. Marjete še prejekali; ali pri tem veselju se morate varovati vsakega greha. Molite, prosite in zaupajte, tudi v časnih potrebah vam bo sv. Marjeta v pomoč, ako je to, kar prosite, vam k zveličanju; posebno pa vam bo pomagala, da enkrat k njej gori v nebesa pridete.

Kakor ste slišali, svetniki in svetnice posebno za nas skrbé, nam pomagajo, da bi mi k njim prišli, in tudi sv. Marjeta je posebno v tem naša pomočnica, v čemur se je ona posvetila. Sv. Marjeta je devica in mučenica. Iz njenega življenja vemo, da je bila lepa, in da so jo bogati, imenitni mladeniči snubili, jej bogastvo in čast obetali. Ali ona je spoznala, kaj je večno zveličanje ali večno pogubljenje; videla je, da so vse posvetne reči prazne, minljive, ničemurne, spoznala je, da snubenje ni bilo odkritosrčno, da bi bil zakon za njo gotovo nesrečen, ali vsaj za njeno zveličanje nevaren, zato je rajši dala svoje življenje, kakor da bi se udala v prošnje zapeljivih snubačev. Zato pa je zdaj svetnica in naša pomočnica; pomagala nam bo posebno, da se ne bi dali zapeljati s praznimi in ničemurnimi rečmi tega sveta; pomagala nam bo, da zamoremo stanovitni ostati v dobrem do konca in enkrat k njej priti gori v nebesa. Za to jo moramo prositi, njej se priporočati, v tem je ona posebna naša varuhinja ali patrona in zaščitnica.

Sv. Marjeta! ti si bila *razumna kakor kača in priprosta kakor golobje*. Bila si krotka, pohlevna, brez zvijače; imela si le nebeške reči pred očmi, in zato se nisi dala zapeljati od zvitega zapeljivca, temveč si ga s pomočjo žive vere premagala. Bila si modra, razumna kakor kača, ker si vse premoženje, čast, ugodnosti življenja in življenje samo rajši izgubila, kakor pa zaklad svete vere in večno zveličanje. Glej! ti si že zmagala in se zdaj

veseliš v nebesih, mi smo še v nevarnosti. Sicer se nam ni bati trinoga ali rabeljna, ki bi nam življenje vzela; ali kakor ovce med volkovi smo, hudobni duh in njegov pomočnik, zapeljivi svet, nas hoče z zvijačo v svoje zanke vjeti, ali pa s strahom od izpolnovanja naših dolžnosti odvrniti. O velika svetnica in naša močna pomočnica, naša zagovornica pri Bogu, izprosi nam pravo modrost in razumnost, da spoznamo ničemurnost in zapeljivost tega sveta in praznost njegovega strahu, izprosi nam tudi moč, da zamoremo s tvojo pomočjo srečno popotovati po tesni, trnjevi poti življenja in priti k tebi v nebesa, kjer bomo s teboj Boga gledali in se vso večnost veselili. Amen.

J. Verhovc S. J.

Ali bom mogel biti dober ud Marijine družbe?

(Govor mladeniški Marijini družbi ob vsprejemu.)

V neki fari je župnik vnel dekleta, da se združijo in vstanovijo Marijino družbo; povedal jim je, v čem družba obstoji, in kaj se tirja od deklet, ki v Marijino družbo pristopijo. Po pouku pride jako pošteno dekle k župniku in pravi: „Še tega in tega ne vem, kako bo; še to moram prevdariti; če bi ne imela pravil spolnovati, raje ne pristopim...“

Ta deklica si je stavila resno vprašanje: ali bom mogla biti dobra hči Marijina? Tudi jaz sem vam bil zadnjič razložil, kako šen na men imajo Marijine družbe: vnetati mladeniče, da bi Marijo ljubili — varovati mladeniče, da ne zaidejo v razbrzdanoost — napeljevati jih, da sami spolnujejo zapovedi božje in tudi druge k temu napeljujejo.

Pa danes, ko sem vam pripel na prsa svetinjo Marijino, se nič ne čudim, če se mladeniči tudi vi bojzljivo vprašate: ali bomo te svetinje vredni ali je ne bomo vredni? Ali bomo mogli spolnovati dolžnosti, ki jih naklada Marijina družba?

Oh, jaz sem prepričan, da želite biti dobri sinovi Marijini, vsaj drugače bi se ne bili niti za vsprejem oglasili... Pa da preženem vaš strah in omahljivost, da vas vtrdim za boj, ki čaka vaš, mladeniči, govorim danes o pripomočkih, katera vam naklanja Marijina družba, da ji nezvesti ne postanete.

1. Predno gremo dalje, najprej prav mladim fantom nekoliko vest izprašajmo. Ko zapusti deček šolo — ko je 14 let star — takrat si misli: oh, zdaj sem pa velik; v šolo ni treba več, v to sitno šolo; ubogati ni treba ne učitelja, ne župnika . . . zdaj smemo ponoreti, po cestah za denar igrati, v cerkvi nagajati, staršem kljubovati . . . Fant raste, pa ne zmeraj njegova modrost, pač pa norost . . . On meni, da pri nobeni nagajivosti ne sme njega manjkati. Družčina ga vleče; družčina ga vleče celo med spridene tovariše, kjer grdo, nesramno govorijo; družčina ga vleče v temno noč. Priljubi se mu ponočevanje, pijančevanje; morda gre na tuje, učit se rokodelstva, iskat dela v tovarno, iskat službe, pride k vojakom . . . Koliko slabega bo videl, koliko nerodnega slišal, in ta mladenič je tako lehkomišljen, vsakemu verjame, za vsakim gre kakor mlad psiček: krotiti ne zna ne jeze, ne oči, ne ušes, ne jezika, ne rok, ne nog; velik je zrastel, a še večja je vzrastla svojeglavnost in razbrzdanost njegova.

Kolik revež je mladenič, ki nima nikogar, ki bi ga svaril, nikogar, ki bi ga vodil in opominjal. Sedanji sv. oče papež Leon XIII. so kot škof ravno zato, ker so mladeniči tolikim nevarnostim izpostavljeni, posebno skrb imeli za odraščajoče fante.

In v taki nevarnosti, verjamite, ste tudi vi mladeniči!

Kako prav ste naredili, da ste si izbrali za gospo in mater, za vodnico in varuhinjo svojo nebeško Kraljico Devico Marijo. Marija vas bo vodila po Marijini družbi z raznimi pripomočki, da vas ohrani nepokvarjene in zveste sv. cerkvi in zveste Bogu!

2. Ti pripomočki so zunanji in notranji.

A) Zunanji pripomočki so najprej javni shodi in javni nastopi.

a) Javni shodi . . . Mi imamo redne shode v cerkvi pred oltarjem Matere božje . . . Sv. Alojzij se je večkrat odtegnil svojim tovarišem; ko so ga iskali, so ga našli pred oltarjem Marijinim.

O vže to je veliko, da se ne sramujete Marije, da se zbirate očitno pred Marijino podobo, vsaj veste, da je Gospod rekel: *Kdor bo mene spoznal pred ljudmi, ga bom tudi jaz spoznal pred svojim očetom, ki je v nebesih.* Vže s tem, da očitno pristopite v Marijino družbo, spričujete svojo vero, pokažete pokorščino do sv. Očeta in svojih dušnih pastirjev, ki želijo, da se Marijine družbe oklenete; obenem da ste s tem va bljiv z gled vsem drugim mladeničem, ki si lahko mislijo: tega ni sram v Marijino družbo pristopiti, zakaj bi se jaz bal; da še več — vi

daste celo lep zgled mladeničem po tujih farah, ki začno misliti: tam delajo tako, pri nas pa ni tako. —

In kaj delate vi pred Marijinim oltarjem?

Vsako nedeljo opravite po službi božji kratko molitev. Vselej lepo tedaj prosite Marijo, da vas očisti prahu, ki se je nabral na vaši duši v minulem tednu, prosite ga pa tudi za nadalje. Gospod je rekel: *Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz v sredi med njimi.*

Ali ne bo Jezus veliko bolj med vami, če se ne samo trije, ampak 30--40 vas zbere k počeščenju Matere božje!

Kaj še delate pred Marijinim oltarjem?

Tam zapojete kako Marijino pesem.

Kako segajo Marijine pesmi globoko v dušo in v srce. Ali vas ne vedrijo te pesmi, ali vas ne ogrevajo v ljubezni do Marije? Kaj ne, koliko napora mora prestati vojak pri vojaških vajah, na vojaških marših; večkrat je tako truden, da komaj pobira svoje pete — pa čuj, sedaj se oglasi vojaška banda, kako korajžno zopet stopa dalje. Morda tudi ti pešaš kot vojak Marijin, le poskušaj s tovariši zopet lepo Marijino pesem, koliko moč ti bo vnovič naklonila! Ali niso te pesmi zadostilo božjemu Srcu za tiste grde, klafarske pesmi, katere velikrat mladeniči popevajo in ž njimi tako grdo žalijo Jezusa?

Kaj še delate pri shodih? Govore poslušate, katere imajo vaši dušni pastirji. Jaz dobro vem, da je nad vami mnogo nepopolnega; jaz tudi dobro vem, kako hitro mladenič zaide — zato mu je treba kazati pravo pot. Ti govori, ki jih imamo vsak drug mesec, so velike važnosti; zato se strogo zahteva, da se teh mesečnih shodov redno vdeležujete. Kdor bi jih opuščal, s tem naznanja, da je mlačen ud, samo na pol pri Marijini družbi; zato se po pravilih tudi takega izključi, če se ne poboljša. Najlepši javni shod pa je skupno sv. obhajilo. To je v spodbudo vsej fari, v tolažbo starišem, v upanje dušnih pastirjev, ki smejo Boga hvaliti, da imajo mladeniče, ki Jezusa ljubijo v največje veselje Srcu božjemu v presv. Zakramentu.

b) Javni nastopi... Marijine družbe se ne skrivajo kakor — bratovščine: očitno nastopajo pri procesijah, očitno na shodih z Marijino svetinjo na prsih. (Kako taki očitni nastopi podprejo mladeniča, to sodite lahko po shodu, ki smo ga lansko leto imeli v Velesovem.) Človek hoče tudi nekaj zunanjega, zato taki javni nastopi niso baharije, ampak s tem očitno pokažemo, da se Marije

in Boga ni treba nikjer sramovati. Seveda bi taki zunanji nastopi, ako bi tudi v srcu ne bilo vdanosti do Marije, bili res nekaj praznega. Pa Marijina družba seveda ni zadovoljna s tem, da se kažejo samo trakovi in svetinje in zastave, ampak ona se poslužuje tudi notranjih pripomočkov, ki merijo na to, da boljšajo življenje svojih udov.

B) Notranji pripomočki!...

Kdor je dobrega prijatelja našel, je zaklad našel — on je kakor trdno mesto — tako govori sv. pismo. Če je dober prijatelj tolikanj vreden za vsakega človeka, koliko je še-le vreden za neskušenelega mladeniča. Tak prijatelj zanj je Marijina družba.

a) Marijina družba je res družba, ker ona združuje mladeniče. Znano je, kako mladina hrepeni po družini; silno je na tem ležeče, v kako družčino zahaja. Le prerade so fantovske družčine šole hudobije. Marijina družba pa slabo priložnost izključuje. Ona dela na to, da bi mladeniči držali skupaj, pa ne za slabo, ampak za dobro. Ravno ta misel pa: nas je več, ki jedno hočemo, jedno delamo, to daje fantu pogum — to ga tudi odganja od nerodnosti: češ, v Marijini družbi sem, ne smem tega storiti. Koliko mladeničev je gotovo samo ta misel obvarovala greha.

b) Marijina družba kot prava prijateljica tudi svari, opominja, da, celo kaznuje, ker je pripravljena tudi izključiti take, ki bi delali družbi sramoto. Znano je, kako je mladina svojeglavna, da si ne pusti nič reči, nič opominjati; kdor v Marijino družbo pristopi, se podvrže tudi temu, da je pripravljen vsprejeti tudi svarilo!

Verjamite, da je to velikega pomena. Boljše je, da vas kdo opomni, da ne delate prav, kakor da si z grehi dušo omadežujete in z mladenišskimi nerodnostmi zakopavate svoje dobro ime, svojo srečo in milost božjo. To opominjevanje je sicer ravno za predstojnike težka naloga, a Bog bo njim zato pripravil plačilo, plačilo pa tudi udom, če mirno, dobro-mislečo besedo ponižno in potrpežljivo vsprejmejo.

c) Poseben pripomoček, da bote, mladeniči, svoje dolžnosti spolnovali — to je Marija. Družba vas hoče pripeljati k Mariji, pred Marijo, pa tudi pokazati, kakošna je Marija.

Avstrijski cesar Ferdinand je bil kot deček tudi v Marijini družbi. Njegova mati mu je enkrat podarila malo ogledalce. Od

tistega časa so našli mladega princa večkrat v kakem kotu, da je gledal v to ogledalo. Njegovemu učeniku se ni zdelo to prav, češ mladi princ se s tem priučuje nečimernosti. Zahteval je, da deček tisto ogledalo izroči njemu. V vidni zadregi je Ferdinand vendar le ubogal, pa kako se učenik zavzame, ko vidi, da je princ ogledalo iz okvirja vzel venkaj in namesto njega vložil Marijino podobo. Ni se torej ogledaval mladi princ v zrcalu, marveč v Marijini podobi.

V Marijini podobi se morajo ogledavati tudi sinovi Marijini. Marija je najčistejša, najponižnejša, najsvetejša . . . kje bi dobil mladenič lepši vzor, kakor nad Marijo? Marija nas kar vleče k sebi, po Mariji tudi prejmemo vse milosti, Marija nam bo naklonilo posebno dar stanovitnosti.

Včasih ima mladenič hude skušnjave; kje naj išče pomoči kakor pri Mariji? K sv. Filipu Neriju je prišel fant, ki je mnogo grešil z nečistim poželjenjem. Svetnik mu ne ukaže drugega, kakor vsak dan moliti jedno Češčeno Marijo.

d). Najzdatnejši nadnaravni pripomoček pa je molitev in sv. zakramenti. Po molitvi in sv. zakramentih prejemo milost božjo. Po govorih in pridigah bi vi morda spoznali: tako je prav — pa kaj pomaga, če tega tudi ne storite. Volja naša pa je vsikdar omahljiva, omahljiva je posebno pri mladeniču, v katerem kar kipé razne strasti. Večkrat se mora hudo vojskovati, če hoče ukrotiti svoje oči, svoj jezik, svoje poželjenje po slabi družini, posebno če hoče ukrotiti nečisto poželjivost. A v teh bojih potrebuje pomoči od zgoraj! Zato je zelo potrebno, da društvenik kliče: Pod tvojo pomoč pribežimo!

Niste dolžni nobenih dolgih molitev opravljati, le kratki dve molitvici: „Pod tvojo pomoč pribežimo“ in „Češčena bodi Kraljica“, — a ti dve molitvici opravljajte gotovo in s srcem. Kedar molite društveno molitev, spomnite se, da jo molijo z vami tudi drugi.

A poleg tega redno na vsaka dva meseca pojdite k spovedi in k sv. obhajilu. Neki mož, ki je veliko občeval z mladeniči, P. Doss, pravi: „Tak mladenič, ki bi le poredkoma prejemal sv. zakramente, in se vendar dober ohranil, je čudež; tudi sv. obhajilo na vsake kvatre je kaplja vode na razbeljeno železo.“

In sv. Filip Neri, ki je bil tudi poseben prijatelj moške mladine, je trdil, da edino sv. obhajilo in ljubezen do Marije more ohraniti mladeniča nepokvarjenega. Ljubi mladeniči! To velja

tudi vam! Ko vstopite v Marijino družbo, radi tega še ne bote svetniki. Večkrat vas bo treba dati na brus, posebno mlajše, da se brusite in gladite. Pa če se vam primeri, da ste smrtno grešili, nikar ne pozabite, kakor hitro mogoče, očistiti v spovedi svojo vest. Prav je tudi, da poveste spovedniku, da ste v Marijini družbi, da se vedó potem ravnati.

Mladenič pa, ki začne opuščati sv. zakramente, je suh list na drevesu Marijine družbe.

V pristanišču primorskega mesta Livorno so stale za odhod pripravljene tri ladije. Na jedni je bil na krovu ladije velik težek zaboj, z železnimi verigami k tlom priklenjen. „Gospod kapitan“, se oglasi poleg zaboja stoječ mož, — bil je slavni podobar Achterman, „prosim, ali je ta zaboj dobro privezan? Meni je mnogo na tem, da se pošiljatev ne poškoduje.“ — „Pa kaj je v zaboju? Zunaj je zapisano: „marmornata plošča“, — odgovori kapitan. „Podoba žalostne Matere božje izrezana iz marmorja!“ „Kaj? Marija!“ — zarohni kapitan, ki je bil protestant, „če bi takoj ne odrinili, bi vam ukazal zaboj z ladije spraviti. Glejte, da zapustite ladijo!“ — Achterman moli: „O Marija, morska zvezda, varuj na morju mojo kamenito Mater božjo!“

Podoba je bila namenjena v Antwerpen. Podobar se je odpeljal tjekaj po železnici. Pa kako se vstraši, ko izve, da sta se dve v Antwerpen namenjeni barki v sredozemskem morju potopili. Hodil je k morju gledat, če morda vendar ne pride ladija, na kateri je bila njegova Mati božja naložena. Nekega dne se mu up spolni; pričakovana barka prijadra v pristanišče. Nje kapitan vže od daleč ugleda podobarja. „Pozdravljam, spoštovani gospod! nikdar več ne bom sramotil Marije. Grozen vihar je nastal na morju. Pred mojimi očmi sta se drugi dve barki potopili. To je čakalo tudi nas. V tej stiski sem začel v srcu moliti: O Marija! katoličani imajo tolikanj zaupanja do tebe. Do zdaj sem te le smešil. Če kaj moreš pomagati, pomagaj meni, in reši mojo barko, in celo življenje te hočem častiti. Barka, kakor vidite, je bila oteta.“

Mladenič! ta barka — to si ti! Morje je tvoje življenje, polno viharjev in nevarnosti. Marijina podoba na barki — to je Marijina svetinja, katero si danes vsprejel na svoja prsa. Barki, ki sta se potopili — so fantje, ki se potopijo v grehu in nerodnosti. Ali se hočete potopiti tudi vi?

Naj te torej spremlja Marija, in čuva Marija vsikdar in povsod, da ne utoneš na tem valovitem morju, ampak srečno dospješ v varno pristanišče. Amen.

J. Mikš.

Govori za Marijine družbe.

15. Sv. čistost in sramežljivost.

Srečne, trikrat srečne vas moram imenovati ude Marijine družbe, katero smemo po vsej pravici primerjati z Noetovo ladijo. Kakor se je namreč v tej ladiji rešila Noetova družina vesoljnega potopa, tako se reši mladenič ali dekle splošne spridenosti, s katero je napolnjen svet, s tem, da vstopi v Marijino družbo. V knjigi Sirahovi slavi sv. Duh pravo modrost in pravi: *Kakor trta sem sladek in dišeč sad rodila; in moje cvetje je častitljivo in pošten sad.* (Sir. 24, 23.) To velja tudi o Marijini družbi, zakaj sadovi te družbe so v resnici sladki in dišeči. O blagor vam torej, da ste se zatele v to rešilno ladijo, blagor vam, da ste zasejane v vrt nebeške vrtnarice, v vrt, ki ima prinašati tolikanj žlahtne sadove najlepših čednosti. Marija sama je vaša vrtnarica in ta nebeška vrtnarica vam kliče: „Cvetite cvetlice kakor lilija in dajajte prijetnega duha.“ Da, pod Marijinim varstvom imajo cveteti lilije vaše deviške čistosti; to čednost Marija najbolj ljubi, to čednost Marija najbolj priporoča. Ona tedaj zahteva od vas, da ste čiste in sramežljive. Da pa to tudi v prihodnje ostanete, hočemo danes te dve čednosti na kratko premišljevat.

Ni je lepše in vam bolj potrebne čednosti, kakor je sv. čistost. Neskončno sv. Bog mora imeti svoje dopadajenje nad devico, katera po besedah sv. Pavla *misli, kar je Gospodovega, da bi bila sveta na telesu in na duhu.* (I. Kor. 7, 34.) Ljubiti mora, Bog tako čisto dušo, kakor ljubi sv. angelce, katere tolikanj ljubi, da jih ima vedno okolu svojega sv. prestola ter se jih poslužuje kakor ljubih svojih služabnikov. Devico, katera je neoskrunjeno ohranila sv. čistost, imenujejo sv. cerkveni učenički n. pr. sv. Ambrož, sv. Bernard, sv. Efrein in drugi angela. Kakor angel, tako je tudi čista duša združena z Bogom, v njem najde čisto svoje veselje, njo Bog ljubi s prav posebno ljubeznijo, ter jo obsipa z največjimi milostmi.

Da, še več; sv. čistost stori še mnogo več, ona naredi človeka podobnega Bogu. V knjigi modrosti berem: *Čistost pripelje najpreje k Bogu.* (6, 20.) Sv. očetje Bazilij, Ciprian in Atanazij pa imenujejo sv. čistost naravnost najlepšo podobo božjo. Ako se tedaj ohranite čiste, nedolžne, bote podobne Gospodu Bogu, ki je ves čist, ves lep, ki pa tudi najbolj ljubi čiste, nedolžne duše.

Gospod Jezus Kristus si ni le v mater izbral Marije prečiste device, marveč hotel je, da so bili tudi vsi oni, ki so z njim v bližjo zvezo stopili, deviško čisti. Zato si je zbral za svojega rednika deviško čistega Jožefa, za svojega predhodnika sv. Janeza, ki je umrl ko mučenik sv. čistosti, ker je grajal Heroda radi nečistih zvez. in Izmej učencev ali ni Gospod zopet najbolj ljubil deviškega Janeza, kateremu je bilo radi deviške čistosti dovoljeno sloneti na Gospodovih prsih? Kako ljubeznivo je Gospod nadalje občeval z devicami, katere slovó v sv. cerkvi radi izredne nedolžnosti, zaročil se je sè sv. Katarino ter ji dal zaročni prstan. Kolikrat se je ljubeznivo prikazal sv. Katarini Sijenski, sv. Rozi Limanski in drugim. O Gospodu Jezusu Kristusu veljajo besede visoke pesmi, ki pravi: *Moj ljubi je moj, ki se pase med lilijami.* (Vis. pes. 6, 2.) Sv. Janez pa je gledal v skrivnem razodenju Jagnje božje, katero je stalo na gori Sion in s njim sto štiri in štirideset tisoč, in ti so peli kakor novo pesem pred sedežem in nihče ni mogel peti pesmi razen unih sto in štiri in štirideset tisoč, kateri so bili odkupljeni iz zemlje. Kdo so oni presrečni? Sv. pismo nam odgovarja: *Device so.* Iz tega pač spoznate, koliko dopadajenje ima Gospod Jezus Kristus nad čistimi, nedolžnimi dušami.

Da mora biti sv. čistost v resnici Bogu izredno draga čednost, nam priča sv. pismo, katero v knjigi modrosti s tako vznesenimi besedami povzdiguje čiste duše, ko pravi: *O kako lep je čist rod v svetlobi svoje čednosti, sakaj njegov spomin je večer, ker je spoznan pri Bogu in pri ljudeh. Ako je pričujoč, ga posnemajo, kadar pa se očem odtegne, po njem hrepené, in kronan vekomaj obhaja smago, ker je smagal boj za plačilo neomadeževanih.* (Modr. 4, 1. 2.)

Gospod Jezus Kristus pa čistih duš ne ljubi le, marveč zaljša jih tudi z najraznovrstnišimi čednostmi. Ali nas mar ne uči vsakdanja skušnja, da ima navadno duša, dokler je čista, tudi vse druge čednosti in da tudi te zgubi, kakor hitro zgubi sv. čistost. Že stari Tertulijan je rekel, da so v čisti duši doma vse lepe navade. Zato pa je čista duša tudi ponižna, krotka, pohlevna in ljubezniva do vseh. Ako pa taka duša, pravi sv. Jeronim, zgubi sv. čistost, zgubi s to čednostjo tudi vse druge. Ako vidiš jezljivo, neubogljivo, klepetavo, nevoščljivo dekle, in se čudiš, češ kako se je to dekle spremenilo, ko je bilo poprej vendar tako krotko, pohlevno, potrpežljivo, vedi, da je bržkone zgubilo ali vsaj oskrunilo sv. čistost.

Preobširno bi bilo, ko bi hotel razlagati vse prednosti te angelske čednosti, dostavim le še, da tudi Marija, kakor sem že v začetku na kratko omenil, prav posebno ljubi čiste duše. Marija je bila prav zaradi nepopisljivo popolne svoje čistosti Bogu tolikanj ljuba in draga. Zavoljo skrbljivosti in ljubezni pa, s katero je Marija gojila ta svoj zaklad, jo po pravici imenujemo mater sv. čistosti. Marija tedaj ljubi čista srca, ona ljubi čiste duše in je pred vsemi drugimi naklonjena onim, ki so se deviško čiste ohranili.

Zato pa, krščanska dekleta in mladeniči, ljubite in ohranite vedno brezmadežno neoskrunjen ta zaklad, ki je največja dika, najlepši ponos krščanske mladine.

Da se bo to zgodilo, je potrebno, da se vedno zavedate lastne slabosti. Vedno se moraš zavedati, da si človek, in da si kot človek nagnjen k vsem človeškim slabostim. In ko bi imel angelsko čistost, ne smeš pozabiti, da imaš tudi slabotno meso in da te ena sama lehkomišelnost lahko privede do strašnega padca.

Drugič pa je treba, da ljubiš sveto čistost ko najdragocenejši zaklad in da se skrbno varuješ nečistosti in vsega tega, kar v nečistost napeljuje.

Nečistost je greh, katerega vsi narodi imenujejo nesramnega. Nečistost je greh, kateri človeka onečasti in ga dela podobnega neumni živali. Nečistost je največkrat vzrok zamolčanih grehov pri spovedi in božjeropnih obhajil, je greh, katerega se lahko hitro privadiš, katerega pa se silno težko odvadiš, je greh, kateri popolnoma zaslepi človeka, ter ga pripelje do obupnosti, je slednjič greh, zavoljo katerega se toliko dorastlih kristjanov pogubi.

(Konec.)

P. Engelbert Pollak.

Pogled na slovstvo.

1. *Compendium Theologiae Moralis* a I. P. Gury, S. J. conscriptum et ab A. Ballerini, e. S. adnotationibus auctum, deinde vero ad breviorum formam exaratum atque ad usum seminariorum huius regionis accomodatum ab Al. Sabetti, S. J. in collegio Woodstochiensi, M. D., Theol. Mor. professore. Editio XVI. recognita a Timoth. Barret, S. J. Fr. Pustet Co. Ratisbonae, Romae. Neo-Eboraci et Cincinnati. Str. X, 904. C. broš. 7 m, vez. 9.60 m.

Kakor je razvidno iz naslova, je pri tej knjigi sodelovalo mnogo rok in je mesto prvotne francoske barve dobila ameriško. Da se knjiga med ameriško duhovščino mnogo rabi, priča njena 16. izdaja. Res so vprašanja

v praktičen namen obdelana kratko, jasno, bolj v kazuistični kakor dogmatično-ascetični smeri. Vsled tega so tudi opuščene nekatere bolj teoretične strani n. pr. splošen uvod o moralnem bogoslovju, traktat „de virtutibus moralibus“ (izvzemši pravičnost) i. t. d. Ozira se pogostoma na prav aktualne razmere in slučaje v Ameriki, kakor tudi na ondotno zakonodajstvo. In v tej točki je knjiga pri nas manj porabna.

Dr. Fr. K.

2. *Der Schlüssel zum Himmel*. Fastenpredigten von G. Diessel, C. Ss. R. — 1903. — 8° — Str. 170. Cena K 1.40.

Homiletični teoretik Schleiniger S. J. svojim mladim slušateljem daje navodilo, naj si o nekaterih najbolj primernih tvarinah, zlasti o molitvi, izdelajo nekaj govorov, katere bi potem v sili, ako ni časa za daljšo pripravo, brez posebnega truda lahko porabili. In v ta namen bi dobro služila knjižica, katero s temi črticami duhovnim tovarišem priporočam. Teh osem govorov se lahko rabi ne le kot tvarina za postne pridige, ampak o najraznejših priložnostih. Saj nam je znano, kolikrat je prilika, izpregovoriti besedo o molitvi, o tem znamenitem sredstvu našega posvečevanja. Tvarina je prav primerno razdeljena. Trije govori obravnavajo vzvišenost molitve. Četrti priporoča vrednost skupne molitve. Peti in šesti obdelujeta lastnosti prave molitve; sedmi dokazuje, da je molitev merilo našega duhovnega življenja, sklepní govor (za veliki petek) pa nam slika na križu visečega Zveličarja, ki nam je najpopolnejši zgled molitve. Posamni govori so prav primerno, deloma celo duhovito razdeljeni. Jezik je lep, zaokrožen, vendar kakor sploh med Nemci, marsikdaj precej gostobeseden. S pridom je pisatelj rabil sveto pismo, in da je govor živahnejši, ga večkrat poživlja s prijetno zbranimi zgledi iz zgodovine ali podobami in primerami iz narave in izkušnje. Zato bo knjižica dobro došla kot pripomoček za primerne govore o molitvi.

Dr. A. K.

3. *Vier Papstlieder im Volkston*. S tem naslovom je izdal po svojih božičnih oratorijih dobroznani F. Müller, stolni dekan v Fuldi, v proslavo petindvajsetletnega vladanja sv. očeta štiri lepe, lahke pesmi. Niso pa prirejene samo izključno za omenjeno slavnostno priliko, ampak se bodo lahko rabile tudi pri drugih podobnih slovesnostih. Izšle ste dve izdaji, ena za dvo-glasen cerkveni zbor ali čveteroglasen mešan zbor, druga za moški zbor. Vsak zvezek stane M 0.20, 30 izvodov M 5. Založil je pesmi A. Maier v Fuldi.

4. V zbirki pripovednih in poučnih spisov, ki jih z naslovom „Volksbücherei“ izdaja knjigarna „Styria“ v Gradcu, so izšli ti-le zvezki: 10. Der Hofzwerg. Eine Erzählung von C. Spindler. — 11. Der Radmeister von Vorderberg. Ein Gewerkschaftsbild aus der ehernen Mark. Von Arthur Achleitner. S slikami. — 12 in 13. Die Handwerksburschen. Bilder aus dem Wanderleben von Josef Messner. — 14 in 15. Die Ahnfrau. Trauerspiel in fünf Aufzügen von Fr. Grillparzer. Z naslovno podobo in kratkim uvodom. — 16. in 17. König Ottokars Glück und Ende. Trauerspiel in fünf Aufzügen von Franz Grillparzer. Ima tudi podobo in uvod. Vsak zvezek stane 20 vinarjev.